

UNIVERZITA PARDUBICE
FAKULTA EKONOMICKO-SPRÁVNÍ

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2009

Lucie HORÁKOVÁ

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní

Sběr dat s ohledem na strategické cíle regionálního rozvoje: lidé a osídlení

Lucie Horáková

Bakalářská práce

2009

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Ústav systémového inženýrství a informatiky
Akademický rok: 2008/2009

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Lucie HORÁKOVÁ**
Studijní program: **B6209 Systémové inženýrství a informatika**
Studijní obor: **Informatika ve veřejné správě**

Název tématu: **Sběr dat s ohledem na strategické cíle regionálního rozvoje: lidé a osídlení**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

1. popis současného stavu (regionální rozvoj Pardubického regionu, strategické cíle regionálního rozvoje s ohledem na problémový okruh: lidé a osídlení);
2. sběr dat ve sledované oblasti;
3. návrh datové matice a vyhodnocení získaných dat.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

- 1) ADAMČÍK, S. Zdroje teorie regionální politiky a regionálního rozvoje. 1. vyd. Ostrava: VŠB - Technická univerzita Ostrava, 1997. 131 s. ISBN 80-7078-432-6.
- 2) BLAŽEK, J., UHLÍŘ, D. Teorie regionálního rozvoje. 1. vyd. Praha: Univerzita Karlova v Praze. 2002. 156 s. ISBN 80-246-0384-5.
- 3) HANOUSEK, J., CHARAMZA, P. Moderní metody zpracování dat – Matematická statistika pro každého. Praha: Grada, 1992. 210 s. ISBN 80-85623-31-5.
- 4) Kolektiv autorů. Úvod do regionálních věd a veřejné správy. 2. vyd. Praha: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. 2008. 456 s. ISBN 978-80-7380-086-4.
- 5) LACINA, K. Regionální rozvoj. 1. vyd. Pardubice: FES Univerzita Pardubice 2004. 322 s. ISBN 80-7194-668-0.
- 6) PRESTON, S. H., HEUVELINE, P., GUILLOT, M. Demography: Measuring and Modeling Population Processes. 1. vyd. Oxford: Blackwell Publishing. 2001. 291 s. ISBN 1-55786-451-9.
- 7) SIEGEL, J. S. Applied Demography: Applications to Business, Government, Law, and Public Policy. 1. vyd. San Diego: Academic Press. 2002. 686 s. ISBN 0-12-641840-3.
- 8) ŘEZÁNKOVÁ, H. Analýza dat z dotazníkových šetření. 1. vyd. Praha: Professional Publishing 2007. 212 s. ISBN 978-80-86946-49-8.

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Miloslava Kašparová, Ph.D.

Ústav systémového inženýrství a informatiky

Datum zadání bakalářské práce:

6. října 2008

Termín odevzdání bakalářské práce:

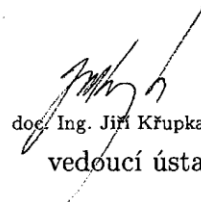
1. května 2009

doc. Ing. Renáta Myšková, Ph.D.

děkanka

L.S.

doc. Ing. Jiří Křupka, Ph.D.

vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 6. října 2008

Prohlášení

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Pardubicích dne 1. 5. 2009

.....
Lucie Horáková

Poděkování

Touto cestou bych ráda poděkovala paní Ing. Miloslavě Kašparové, Ph.D., za odborné rady a připomínky při vypracování celé bakalářské práce. Dále bych chtěla poděkovat paní Ing. Jarmile Krejčí, konzultantce regionální rozvojové agentury, která mi pomohla s vytvořením dotazníku a obcím, které se šetření zúčastnily. V neposlední řadě bych ráda poděkovala i své rodině a přátelům, kteří mi vytvořili vhodné prostředí pro realizaci této práce a podporovali mě během celého mého studia.

Souhrn

Zaměření bakalářské práce se vztahuje k regionální politice, jejímu vývoji na území České republiky a základní legislativě týkající se uvedené problematiky. Pozornost je věnována Strategii regionálního rozvoje České republiky. Další část se zabývá sběrem dat z oblasti problémového okruhu lidé a osídlení Pardubického regionu, jejich analýzou a návrhem datové matice.

Klíčová slova

osídlení, regionální rozvoj, sběr dat, datová matice, Pardubický kraj

Title

Data collection with regard to objectives strategy of regional development: people and settlement

Abstract

Focus of work is related to regional policy, its development in the Czech Republic and the basic legislation relating to that issue. Attention is paid to strategies for regional development, the Czech Republic. Another part deals with data collection from the circle of people and the problem of population Pardubice region, their analysis and design of a data matrix.

Keywords

settlement, regional development, data collection, data matrix, the Pardubice region

Obsah

Úvod.....	9
1 Základní pojmy.....	10
2 Pardubický region.....	12
3 Regionální politika	14
3.1 Hlavní faktory regionálního rozvoje.....	14
3.1.1 Lidé.....	15
3.1.2 Osídlení.....	15
3.2 Prioritní oblast: lidé a osídlení	17
3.2.1 Podpora investic do lidského kapitálu	18
3.2.2 Sídelní struktura a bydlení	18
3.2.3 Sociální soudržnost v regionech založená na rovnosti příležitostí	19
3.2.4 Rozvoj a regenerace měst	19
4 Sběr dat.....	20
4.1 Dotazník.....	20
4.2 Cíl průzkumu	21
4.3 Plán průzkumu	21
4.4 Respondenti	22
4.5 Otestování dotazníku	22
4.6 Zpracování dotazníku	22
5 Vyhodnocení dotazníku.....	23
5.1 Struktura průzkumu	23
5.2 Výsledky klasifikace.....	23
5.3 Výsledky problematiky.....	25
5.4 Výsledky identifikace	35
5.5 Shrnutí.....	36
6 Datová matice.....	38
Závěr.....	39

Seznam tabulek

Tabulka 1: Datová matice, zdroj:[24].....	10
Tabulka 2: Ukazatele o území krajů v ČR k 31. 12. 2007, zdroj: [3].....	16
Tabulka 3: Prioritní oblasti, zdroj: [22].....	18
Tabulka 4: Struktura průzkumu, zdroj: [vlastní].....	23
Tabulka 5: Rozdělení respondentů podle okresů, zdroj: [vlastní].....	24
Tabulka 6: Rozdělení respondentů podle počtu obyvatel, zdroj: [vlastní].....	24
Tabulka 7: Rozdělení respondentů podle povolání, zdroj: [vlastní].....	25
Tabulka 8: Využívání dopravních prostředků, zdroj: [vlastní].....	25
Tabulka 9: Způsob zvyšování kvalifikace, zdroj: [vlastní].....	26
Tabulka 10: Pracovní příležitosti v obci, zdroj: [vlastní].....	27
Tabulka 11: Zastoupení škol v obcích, zdroj: [vlastní].....	27
Tabulka 12: Dostupné instituce, zdroj: [vlastní].....	28
Tabulka 13: Trávení volného času, zdroj: [vlastní].....	28
Tabulka 14: Kulturní vyžití, zdroj: [vlastní].....	29
Tabulka 15: Dostupnost zdravotní péče, zdroj: [vlastní].....	29
Tabulka 16: Granty, zdroj: [vlastní].....	30
Tabulka 17: Způsob získávání informací, zdroj: [vlastní].....	30
Tabulka 18: Modernizace bytových jednotek, zdroj: [vlastní].....	31
Tabulka 19: Marginální četnosti, zdroj: [vlastní].....	47
Tabulka 20: Teoretické četnosti, zdroj:[vlastní].....	47
Tabulka 21: Hodnoty pro dvojice indexů i, j, zdroj:[vlastní].....	48
Tabulka 22: Vstupní data a marginální četnosti, zdroj: [vlastní].....	48
Tabulka 23: Vstupní data a marginální četnosti, zdroj: [vlastní].....	49
Tabulka 24: Tabulka k datové matici, zdroj: [vlastní].....	50

Seznam obrázků

Obrázek 1: Pardubický region, zdroj: [15].....	12
Obrázek 2: Logo Pardubického kraje, zdroj: [15].....	13
Obrázek 3: Znak Pardubického kraje, zdroj [15].....	13
Obrázek 4: Vybraná část datové matice upravené, zdroj [vlastní].....	38

Seznam příloh

Příloha 1: Dotazník

Příloha 2: Hypotézy

Příloha 3: Tabulka k datové matici

Seznam grafů

Graf 1: Možnost připojení se k Internetu, zdroj: [vlastní]	32
Graf 2: Spokojenost s dostupností zdravotní péče, zdroj: [vlastní]	32
Graf 3: Dostupnost komplexní péče o seniory, zdroj: [vlastní]	33
Graf 4: Rozvoj bezbariérových přístupů, zdroj: [vlastní]	33
Graf 5: Sběrná místa na tříděný odpad, zdroj: [vlastní]	33
Graf 6: Spokojenost se životním prostředím, zdroj: [vlastní]	34
Graf 7: Sledovanost ekonomického dění v ČR, zdroj: [vlastní]	34
Graf 8: Bytová výstavba v obci, zdroj: [vlastní]	35
Graf 9: Rozdělení respondentů podle pohlaví, zdroj: [vlastní]	35
Graf 10: Rozdělení respondentů podle věkové kategorie, zdroj: [vlastní]	36
Graf 11: Dosažené vzdělání respondentů, zdroj: [vlastní]	36

Seznam zkratk

ČR – Česká Republika

EU – Evropská unie

MS – Microsoft

MŠ – Mateřská škola

P – Plastová okna

PF – Plastová okna, rekonstrukce fasády

PFS - Plastová okna, rekonstrukce fasády, rekonstrukce střechy

PO – Prioritní oblast

PS – Plastová okna, rekonstrukce střechy

PZ – Plastová okna, zateplení domu

PZFS – Plastová okna, zateplení domu, rekonstrukce fasády, rekonstrukce střechy

PZS – Plastová okna, zateplení domu, rekonstrukce střechy

SŠ – Střední škola

ZFS – Zateplení domu, rekonstrukce fasády, rekonstrukce střechy

ZŠ – Základní škola

Úvod

Bakalářská práce se zabývá problematikou regionálního rozvoje, především jedním ze strategických cílů lidé a osídlení. Definování těchto cílů je popsáno v dokumentu Strategie regionálního rozvoje pro období 2007 – 2013, který je hlavním nástrojem regionální politiky. Hlavním úkolem je sběr dat na téma: strategické cíle regionálního rozvoje.

Prvotním úkolem je nadefinovat některé ze základních pojmů pro lepší orientaci v textu. Vybrány jsou pojmy, které se týkají hlavně problematiky osídlení, dále potom regionální politiky a v neposlední řadě způsobem, který byl použit pro zpracování získaných dat.

Další kapitola se zabývá obecným charakterizováním Pardubického regionu. Pod obecnou charakteristikou je možné si představit, jaké jsou okresy v Pardubickém kraji, která odvětví mají v tomto kraji zastoupení, nebo jaké kulturní památky jsou dostupné.

Další část bakalářské práce se zabývá regionální politikou, hlavními faktory regionálního rozvoje a prioritní oblastí lidé a osídlení.

Dále je pozornost věnována sběru dat a následnému vyhodnocení získaných dat. Cílem této bakalářské práce je zjistit, zda dochází k plnění daných priorit, zachycených ve strategii regionálního rozvoje.

1 Základní pojmy

Tato kapitola se zabývá definicí těchto pojmů: strategický rámec, národní strategický referenční rámec, datová matice, osídlení, sídlo, region, obec, venkov, víska, samota, vesnice a město.

Strategický rámec

Strategický rámec je součástí dokumentu Strategie regionálního rozvoje České Republiky (dále jen ČR) pro období let 2007-2013. Dokument se věnuje strategickému rámci, strategické vizi, globálnímu cíli a jeho struktuře, struktuře prioritních oblastí a priorit Strategie regionálního rozvoje, uvádí konkrétní opatření a podmínky realizace vybraných opatření. [20]

Národní strategický referenční rámec

Národní strategický referenční rámec představuje základní programový dokument ČR pro využívání fondů Evropské unie v období 2007-2013 [13].

Datová matice

Ve statistice musíme brát v úvahu různé datové struktury. Základní z nich je datová matice, v níž každý řádek (případ) obsahuje veškerá pozorování (měření) týkající se jedné statistické jednotky a sloupce odpovídají jednotlivým statistickým znakům. Sloupec představuje veličinu, která nabývá různých hodnot, proto se nejčastěji označuje jako proměnná, viz tabulka 1. [24]

Tabulka 1: Datová matice, zdroj:[24]

	1. proměnná	2. proměnná	...	m. proměnná
1. případ				
2. případ				
...				
n. případ				

Osídlení

Je složitý systém, ve kterém jsou sídla navzájem propojená množstvím nejrůznějších vazeb, jako např. dodavatelsko-odběratelskými a kooperačními vztahy materiální výroby, pohybem obyvatelstva za prací, ale i šířením a přenosem nejrůznějších typů informací. [14]

Sídlo

„Základní jednotkou osídlení je sídlo. Každé obydlené místo včetně příslušných ploch, které jsou jeho obyvatelstvem bezprostředně využívány. Nemají právní subjektivitu.“ [2]

Region

Snaha o všeobecně přijatelnou definici regionu je bezúspěšná. Region můžeme chápat jako komplex vznikající regionální diferenciací krajinné sféry.[23]

Obec

„Představuje základní územně správní jednotky s vymezenými obvody zahrnující jedno nebo více sídel, mají vlastní právní subjektivitu.“ [1]

Venkov

Starší vývojová forma sídel, která je charakteristická svým spojením se zemědělskou funkcí. Vzhled venkovských sídel je zachován z minulosti, kdy je propojena obytná část s částí hospodářskou (např. stodola, kůlna nebo stáje).[8]

Samota

Je obydlí, které se nachází v ústraní, daleko od ostatních zemědělských obydlí. Oblast mezi samotou a jinou usedlostí musí být tvořen plochou nesouvisející s obydlím na samotě (např. pole, louky, les).[2]

Víska

„Je seskupení 4-5 usedlostí.“ Při výstavbě nových domů, které zvětšují plochu vísky, se může víska rozrůst až ve vesnici, je považována za „vývojově starší formu“.[2]

Vesnice

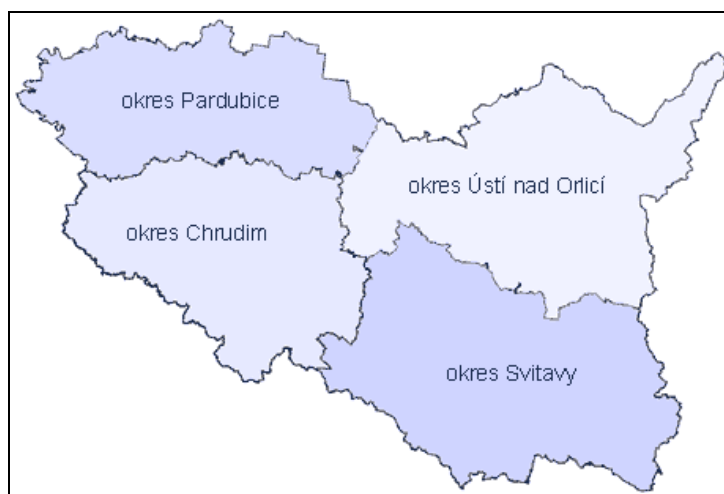
Vesnici tvoří větší počet zemědělských usedlostí. Zpravidla mívají i domy nezemědělského charakteru (např. škola, kostel) [23].

Město

Jedná se o sídla nezemědělského charakteru, která mají určité upřesňující znaky a pomocí svých funkcí se odlišují od venkovských sídel. *„Podle sociologů je město seskupením lidí žijících životem odlišným od života venkovského.“* *„Podle geografů je město součástí zemského povrchu, odlišující se strukturou od okolního venkovského prostředí.“ [1]*

2 Pardubický region

Statutární město Pardubice je správním centrem a sídelním městem Pardubického kraje. Tento kraj je složen ze 4 okresů – Chrudim, Pardubice, Svitavy a Ústí nad Orlicí. Rozložení těchto okresů je znázorněno na obrázku 1. Sídelní struktura je tvořena převážně středně velkými a menšími obcemi a městy. Počet obcí v kraji je 451, z toho 34 měst. Průměrná hustota osídlení je 112 obyvatel na km². [15], [16]

Obrázek 1: Pardubický region, zdroj: [15]

Pás podél toku Labe – Polabí, který patří mezi velmi úrodné oblasti, zařazuje tuto oblast mezi hospodářsky nejvýznamnější území. Jako další části kraje můžeme jmenovat oblasti Železných hor, Orlické hory, které patří mezi chráněná území, Českomoravské vrchoviny a v neposlední řadě masív Králického Sněžníku, který je třetí nejvyšší horou ČR (1423 m n. m.). Těmto oblastem odpovídá charakteristické klima a kvalita půdy. [15],[16]

Kraj lze charakterizovat jako průmyslově-zemědělský, kde významným odvětvím z hlediska celostátního je chemický průmysl. Pestrou strukturu průmyslové výroby zde dokazuje zastoupení, kromě chemického průmyslu i všeobecného strojírenství, textilní, oděvní, kožedělný průmysl a výroba optických přístrojů. Nejen nadprůměrný počet pracovníků, který je zaměstnán v zemědělství, ukazuje významnost tohoto sektoru, ale i podíl zemědělské půdy z celkové rozlohy kraje, dosahující 60,75 %. [15],[16]

Pardubickým regionem prochází evropský železniční koridor, který výrazně ovlivňuje ekonomickou prosperitu [15].

Kvalita životního prostředí v kraji je rozdílná. Mezi nejméně postižená území se řadí oblasti podhůří a vrchoviny a naopak nejvíce poškozená území se nachází v oblastech s koncentrovaným osídlením a průmyslem. [16]

Z hlediska cestovního ruchu je celé území Pardubického kraje zařazeno do turistického marketingového regionu Východní Čechy. Množství přírodních zajímavostí, památek a pamětihodností vybízí k rekreaci. Kromě rekreace je možné navštívit léčebné lázně, které napomáhají při léčbě nemocí pohybového ústrojí.

Pardubický kraj je reprezentován svými třemi symboly: Prapor, Logo a Znak. Prapor Pardubického kraje je v platnosti od roku 2001. Souhlas Pardubického kraje pro užívání praporu není nutný. Poměr šířky k délce listu je 2:3[15]. Logo Pardubického kraje je složeno z motivu Kunětické hory a glóbu viz obrázek 2. Logo je využíváno při prezentaci Pardubického kraje, na informačních brožurách a všude tam, kde není vhodné použít znak. Jiné subjekty mohou logo použít jen výjimečně a se souhlasem Pardubického kraje. [15]

Obrázek 2: Logo Pardubického kraje, zdroj: [15]

Znak (viz obrázek 3) má oficiální platnost od roku 2001. „První dvě pole znaku znázorňují historické znaky Čech a Moravy. Třetí se symbolizuje celý kraj. Otevřená stříbrná brána se zlatým glóblem představuje vstřícnost kraje vůči vnějšímu světu. Černá lyra připomíná mistry hudby, kteří v Pardubickém kraji žili. Modrá barva v poli štítu značí množství řek, jezer a vodních ploch, které jsou v kraji. Stříbrná barva hradební zdi symbolizuje pás hor, který obepíná kraj širokým obloukem. Čtvrté pole tvoří znak města Pardubic, ve kterém je sídlo Pardubického kraje.“[15]

Obrázek 3: Znak Pardubického kraje, zdroj [15]

3 Regionální politika

Řešení transformačních problémů na úrovni celého státu a socioekonomické odlišnosti mezi regiony, které nebyly zpočátku tak velké jako ve většině zemí Evropské Unie, byly hlavními příčinami, proč se regionální politice v ČR nedostávala hlavní pozornost. [2], [9]

Zásadní obrat v regionální politice ČR způsobily tyto skutečnosti: nárůst diferencí mezi regiony, procesy demokratizace, decentralizace rozhodování a potřeba vytvoření systému regionální politiky. Dále byly stanoveny úkoly v oblasti legislativní, institucionální a programové, jejichž plnění byla zpracována v řadě strategických a programových dokumentech. Soubor zákonů z roku 2000 tvoří základní systémový, legislativní a institucionální rámec regionální politiky. Základním dokumentem v oblasti programového zabezpečení regionální politiky na úrovni státu je Strategie regionálního rozvoje ČR. Tato strategie obsahuje zejména [2],[22]:

- analýzu stavu regionálního rozvoje v uplynulém období,
- charakterizování silných a slabých stránek v rozvoji jednotlivých regionů, odvětví a sektorů,
- strategii dalšího regionálního rozvoje ČR,
- doporučení ústředním správním úřadům a krajům k zabezpečení realizace Strategie regionálního rozvoje ČR.

Strategie udržitelného rozvoje ČR a reformní (prorůstový) plán, který je formulovaný ve strategii hospodářského růstu ČR, patří mezi dokumenty, na které navazuje Strategie regionálního rozvoje. [22]

3.1 Hlavní faktory regionálního rozvoje

Přírodní zdroje, prostředí, hmotné faktory, nehmotné faktory zejména inovace a lidské zdroje jsou rozvojovým potencionálem regionů.

Aby byla regionální politika efektivní, je nutné tyto faktory analyzovat, tj. označit klíčové zástupce, kteří mají podněcující dopady na regionální rozvoj.

Významným faktorem regionálního rozvoje jsou lidské zdroje. Poznatky z posledních několika let potvrzují srovnatelnost stupně vývoje české společnosti s úrovní v nejvyspělejších zemích světa. [22]

3.1.1 Lidé

V posledních letech došlo v ČR k celkovému zvýšení počtu obyvatel. Mezi jevy charakterizující trendy demografického vývoje patří např., že matky odkládají rození dětí do vyššího věku, roste počet domácností jednotlivců a zvyšuje se podíl seniorů. Tyto jevy jsou zapříčiněny nejen potřebou dosažení vyššího stupně vzdělání, změněného životního stylu, ale i prodlužující se délkou života. Trendy výše jmenované se týkají přirozené obměny obyvatelstva, u které jsou rozdíly více viditelné na úrovni obcí. Větší obce mají příznivější postavení než obce s méně obyvateli. Z těchto zjištění plynou problémy ve vývoji venkovského prostoru. Ekonomické podmínky jsou nejdůležitějšími faktory ovlivňující migrační meziregionální mobilitu. Migrační atraktivitu regionů vytváří nejen kvantitativní, ale i kvalitativní situace na trhu práce. [22],[21]

Úroveň dosaženého vzdělání obyvatel ČR má vzestupnou tendenci. Nejvíce se tato tendence projevuje u mladé generace, která si uvědomuje důležitost vzdělání. Největším problémem v české společnosti je, že nejvíce poptávané obory jsou nevyhovující pro požadavky trhu práce. Společenské a humanitní studium je preferováno před technicky a přírodovědně zaměřenými směry. [22]

Kromě vzdělání a kvalifikace je zde ekonomické chování lidí, hodnotové orientace a vzory chování, které do jisté míry ovlivňují zaměstnatelnost populace. Z dostupných výzkumů se životní strategie dospělé populace rozděluje do čtyř os (identifikované podle faktorové analýzy) [22]:

- osa „aktivního hledání příležitostí“,
- osa „orientace na rodinu a nenáročný život“,
- osa „pohodlného přežívání“,
- osa „orientace na pracovní (odbornou) kariéru.

Zmírnění chudoby a začlenění ohrožených skupin zpět do společnosti patří mezi cíle sociální integrace v ČR. Podpora vzdělání, zaměstnanosti a boj s diskriminací na trhu práce jsou hlavní prvky, sloužícími v boji proti sociálnímu vyloučení.[20]

3.1.2 Osídlení

System osídlení a jeho vývoj je ovlivněn přírodním prostředím, historickými souvislostmi, demografickými faktory a ekonomikou. [2]

Mezi charakteristické ukazatele osídlení patří [2]:

- počet obcí,
- průměrná velikost obcí,
- počet obcí rozdílných velikostních skupin,
- podíl obcí rozdílných velikostních skupin na celkovém počtu obcí,
- počet obyvatelstva bydlícího v obcích jednotlivých velikostních skupin,
- podíl obyvatelstva bydlícího v obcích jednotlivých velikostních skupin na celkovém počtu obyvatelstva.

Sídlní struktura ČR je definovaná jako velmi rozčleněná s vysokým počtem obcí viz obrázek 2 [20].

Tabulka 2: Ukazatele o území krajů v ČR k 31. 12. 2007, zdroj: [3]

Kraj	Počet obcí	Rozloha (km ²)	Počet obyvatel	Hustota obyvatelstva na km ²
Hlavní město Praha	1	496	1 212 097	2 444
Jihočeský kraj	623	10 057	633 264	63
Jihomoravský kraj	673	7 196	1 140 534	159
Karlovarský kraj	132	3 315	307 449	93
Královéhradecký kraj	448	4 758	552 212	116
Liberecký kraj	215	3 163	433 948	137
Moravskoslezský kraj	299	5 427	1 249 897	230
Olomoucký kraj	398	5 267	641 791	122
Pardubický kraj	452	4 519	511 400	113
Plzeňský kraj	501	7 561	561 074	74
Středočeský kraj	1146	11 015	1 201 827	109
Ústecký kraj	354	5 335	831 180	156
Vysočina	704	6 796	513 677	76
Zlínský kraj	304	3 964	590 780	149
ČR	6249	78867	10381130	132

V ČR se nachází pouze 4 města s více než 250 tis. obyvatel (Praha, Brno, Ostrava, Karviná). Dalších 43 měst je v intervalu od 100 do 250 tis. obyvatel. Do intervalu od 50 do 100 tis. obyvatel patří 28 měst. Pouhá 2 města mají méně než 50 tis. obyvatel (Rokycany, Jeseník).

Hustota obyvatel je vyšší než 1 tis.obyvateľ na km² ve 3 městech (Praha, Brno, Ostrava). Naopak menší hustota osídlení než 40 obyvatel na km² je v Českém Krumlově, Prachaticích a Tachově.

Na sídelní strukturu je možno nahlížet z 2 základních rozměrů: [22]

- městskou,
- venkovskou.

V historickém vývoji jsou města mladší než venkovská sídla. Dají se vymezovat podle různých hledisek a kritérií (např. historicko-právní, statistické nebo geografické hledisko). Faktory měnící se s časem (např. počet obyvatel, hustota obyvatelstva, profesní struktura obyvatel a mnoho dalších) patří mezi základní charakteristiky města. Lidská činnost, která ve městě má převahu, určuje speciální charakter města.[2]

Do měst se soustřeďuje velké množství lidí, kteří mají zájem o všestranné uspokojení svých potřeb, protože různorodost života ve městě z hlediska společenského, kulturního, politického i ekonomického značně odlišuje od života na venkově. [2]

Zvláštní charakter osídlení v ČR vůbec neulehčuje vymezení venkova. V našich podmínkách je venkov charakterizován jako oblasti či lokality s počtem obyvatel do 2 tis. a tím pádem i nízkou hustotou osídlení. V českých, ale i evropských zemích docházelo a dochází k postupnému vyvíjení se venkova. Český venkov prošel různými změnami, ať už společenskými, ekonomickými nebo politickými. Vylidňování venkova je nejčastěji způsobeno nedostatkem nebo nedostupností pracovních příležitostí. Proto se z vesnic a menších měst stávají pouhá místa pro přespání obyvatel, kteří jsou zaměstnáni v jiném než zemědělském sektoru. Tato skutečnost spolu s nedostatečným zájmem o venkov se nyní stala centrem pozornosti odborníků a politiků se snahou stabilizovat venkovský prostor a různými způsoby sblížovat města a venkov. [2],[22]

3.2 Prioritní oblast: lidé a osídlení

V dokumentu Strategie regionálního rozvoje ČR jsou definovány prioritní oblasti. Těchto oblastí je 8: „Evropský a národohospodářský strategický rámec“, „Ekonomika regionů“, „Lidé a osídlení“, „Infrastruktura“, „Příroda, krajina a životní prostředí“, „Cestovní ruch“, „Kultura“ a „Problémová území.“[20]

Prioritní oblast lidé a osídlení se zabývá tvorbou podpůrných a motivačních programů, nabídkou dalšího vzdělání, podporuje rozvoj bydlení. Snaží se zastavit vysídlování malých sídel. Řeší otázky diskriminace. Nezapomíná na zvyšování gramotnosti v informačních

a komunikačních technologiích a kvality vzdělání. Podrobněji je tato oblast rozepsána v tabulce 3.[20]

Tabulka 3: Prioritní oblasti, zdroj: [22]

Prioritní oblast	Subjekty a programy, jejichž prostřednictvím budou realizovány cíle a priority SRR ČR
PO3	Lidé a osídlení
P 1	Podpora investic do lidského kapitálu
P 2	Sídelní struktura a bydlení
P 3	Sociální soudržnost v regionech založená na rovnosti příležitostí
P 4	Rozvoj a regenerace měst

3.2.1 Podpora investic do lidského kapitálu

Cílem prioritní oblasti č. 1 je: „zajistit dostatečné množství kvalifikovaných lidí pro rozvoj znalostní ekonomiky a podpořit vědu, výzkum, vývoj a inovace.“[20]

Vzdělanostní společnost a znalostní ekonomika vyžaduje vysoké veřejné investice do lidského kapitálu. Ohrožení budoucí konkurenceschopnosti a oslabení vědeckovýzkumné základny je zapříčiněno nedostatečným investováním prostředků. Vynaložené prostředky jsou využity spíše institucionálně než účelově. Nedostatečný rozvoj znalostní ekonomiky se projevuje v nedostatku inovací a patentů.

Směr řešení tkví v účelových dotacích a podpůrných programech, které by měli ustálit vědeckovýzkumné pracovní síly. Dále se snaží snižovat rozdíly ve vzdělanostní struktuře. [20]

3.2.2 Sídelní struktura a bydlení

Cílem prioritní oblasti č. 2 je: „stabilizovat systém osídlení v regionech a podpořit rozvoj bydlení.“[20]

Díky zvýšení nezaměstnanosti v zemědělství a průmyslu prodělavá sídelní struktura významně změny. Nová pracovní místa a příležitosti se naskytla v terciárním sektoru ovšem pouze v centrech s dobrou dopravní dostupností. V tomto případě dochází k migraci obyvatelstva z venkovských a pohraničních oblastí do větších měst, kde mladí a kvalifikovaní nacházejí větší uplatnění a lepší kvalitu života. Na úkor toho dochází ke stárnutí bytového fondu, poklesu cen nemovitostí ve venkovských územích a naopak ve městech nastává kritický nedostatek bytů.

Tyto problémy je možné řešit pomocí podpory vzniku nových pracovních míst právě na venkově a v pohraničí. Dále přispívat na obnovu bytového fondu formou modernizace panelových sídlišť, výstavbou nových zdravotně nezávadných bytových jednotek.[20]

3.2.3 Sociální soudržnost v regionech založená na rovnosti příležitostí

Cílem prioritní oblasti č. 3 je: „*zvýšit sociální soudržnost a stabilitu regionů a zajistit v nich rovný přístup občanů na trh práce a k sociálním a zdravotním službám.*“[20]

Aby byla udržena shodná kvalita vztahů, ať už mezi jednotlivci či mezi skupinami, které mají různé zaměření, je nutné vývoj společnosti stabilizovat a zajistit sociální soudržnost. Hlavním problémem jsou špatné vztahy u etnických menšin (koncentrace na malém území) a dlouhodobě nezaměstnaných (nedostatečná kvalifikace, nízké vzdělání či nedostatečná motivace k zapojení do pracovního procesu). Koncentrace sociálních služeb do ústavů sociální péče, následný nedostatek těchto zařízení. Všeobecný problém stárnutí populace ČR.

Řešení této problematiky spočívá v eliminaci projevů diskriminace a v aktivitách zvyšující zaměstnatelnost. Dále řešení problémů s etnickými menšinami tkví v aktivitách přibližujících kulturní zvyklosti. Podpora rozvoje sociálních a zdravotních služeb. Modernizace objektů a technického vybavení zdravotních zařízení k zajištění komfortu.[20]

3.2.4 Rozvoj a regenerace měst

Cílem prioritní oblasti č. 4 je: „*zvýšení konkurenceschopnosti a atraktivity měst, zlepšení kvality života a prostředí ve městech.*“[20]

Problémem v této oblasti je nedostatek finančních prostředků na obnovu kulturního dědictví, který je zapříčiněn vylidňováním z historických zástaveb měst. K tomuto jevu dochází také z nedostatečné občanské vybavenosti a dostupných služeb. Okrajové části měst se zabývají problémy, jako je kriminalita, ne příliš uspokojivé veřejné prostranství a zeleň, redukce dětských hřišť. Zánik dříve rozvinutých aktivit, demolice budov a znečištění půdy patří mezi problémy vyskytující se zejména v regionech postižených nezaměstnaností.

Tyto problémy je možné řešit pomocí zapojení občanů do rozhodovacích procesů, investovat do regenerace upadajících historických jader, podpořit podnikatele v památkových zónách, snižovat negativní vlivy dopravy a nežádoucí sociální jevy. Zvýšit atraktivnost městských čtvrtí veřejnou zelení.[20]

4 Sběr dat

Sběr dat se řadí mezi standardizované procesy, které obsahují detailně propracované kontrolní mechanismy zaručující vysokou kvalitu sběru dat. V praxi se využívají dva základní druhy výběru. Pro výběr respondentů slouží tyto metody [19],[7]:

Náhodný výběr:

- prostý,
- oblastní,
- skupinový,
- systematický,
- vícestupňový.

Nenáhodný výběr:

- záměrný,
- konvenční,
- kvótní.

Aby se účinně zasáhla cílová skupina respondentů, je nutné metodu výběru plně podřít potřebám projektu. Nejčastěji používanou metodou je kvótní výběr využívající následujících kritérií pro výběr respondentů [18],[19]:

- region,
- velikost místa bydliště,
- věk,
- vzdělání,
- pohlaví.

4.1 Dotazník

Dotazník se řadí mezi nejčastěji používané nástroje pro sběr dat pro různé typy průzkumů. Získání informací pomocí dotazníku je oproti jiným typům průzkumů (pozorování, dotazování, experiment) jednodušší a levnější. [4], [5]

Dotazník viz příloha 1, byl vytvořen za pomoci paní Ing. Jarmily Krejčí, konzultantky regionální rozvojové agentury. Aplikačním nástrojem byl MS Word, konkrétně bylo využito

funkcí „Makra“ a „Vývojár“. Struktura dotazníku je sestavena do následujících 3 bloků: úvod, otázky a identifikace [11].

Úvodem je zde seznámení respondenta s problematikou, kterou se dotazník zabývá, s autorkou dotazníku, dále za jakým účelem je dotazník vytvořen a v neposlední řadě také seznámení s plnou anonymitou při vyplňování dotazníku.

Dotazník je sestaven z 25 otázek. První 3 otázky jsou zaměřeny na klasifikaci respondentů do skupin podle okresu, velikosti obce a povolání. Dalších 19 otázek se týká samotné problematiky. Částečně otevřených otázek bylo použito 5, kde měli respondenti možnost výběru z nabídky, případně mohli uvést svoji variantu. Zbýlých 14 otázek bylo uzavřených. Šlo o otázky jak alternativní, které nabývaly dvou možností, tak o otázky selektivní, kde bylo na výběr více možností.

Identifikace se skládá z posledních 3 otázek dotazníku, které se zabývají věkovou strukturou, pohlavím respondentů a dosaženým vzděláním.

4.2 Cíl průzkumu

Cílem tohoto dotazníkového průzkumu bylo zjistit, zda v jednotlivých obcích a městech dochází k plnění určitých cílů a priorit, které jsou zachyceny v dokumentu Strategie regionálního rozvoje. Konkrétně můžeme jmenovat programy, pomocí kterých by měly být priority a cíle realizovány. Jeden z programů zjišťuje, zda kraj či obce investují do lidského kapitálu, dále zda mají obce zájem o sídelní strukturu a bydlení.

Dotazníkové šetření na téma strategické cíle Pardubického regionu se zaměřilo na získání informací od vedení jednotlivých obcí a dále potom od široké veřejnosti.

4.3 Plán průzkumu

Průzkum probíhal ve čtvrtém čtvrtletí roku 2008 a v prvních dvou měsících roku 2009. Dotazníkové šetření bylo provedeno pomocí elektronické pošty, kdy jednotlivým obcím byly rozeslány dotazníky. Další formou sběru dat bylo šetření přímo v terénu konkrétně na hlavním nádraží v Pardubicích a v areálu Univerzity Pardubice, kde došlo k osobnímu předání dotazníků.

Vyhodnocení návratnosti dotazníků vyznívá lépe pro přímé šetření na ulici. Důvodem tohoto zjištění je neochota jednotlivých měst a obcí odpovídat na emaily typu dotazníkové šetření.

4.4 Respondenti

Mezi oslovené patřily zejména zaměstnanci obecních úřadů, obyvatelé, kteří dojížděli do Pardubic hlavně za prací a do školy. Všichni dotazovaní byli starší 15 – ti let.

4.5 Otestování dotazníku

Po vytvoření dotazníku je nutné dotazník otestovat. Některé otázky mohou v kontextu předchozích otázek vyznít jinak, než bylo původně myšleno. Proto je vhodné dotazník zaškrtat od konce či vyplnit v náhodném pořadí a takto zjistit, zda odpovědi vyšly stejně. [4], [17]

Po osobním vyplnění dotazníku byla oslovena skupina 6 studentů, kteří dotazník vyplnili. Díky tomuto předvýzkumu bylo zjištěno, zda jsou otázky srozumitelné a dobře pochopitelné. Po doopravení chyb a seskupení podobných otázek bylo možno zahájit průzkum.

4.6 Zpracování dotazníku

Data získaná z dotazníku je nutné správně zpracovat a poté vhodně interpretovat. Tabulky jsou prostředkem sloužícím k lepší přehlednosti, který zachycuje četnosti jednotlivých výsledků průzkumu. Pro lepší názornost jsou místo tabulek zobrazeny grafy některých otázek.

Data, která jsou kvantitativního charakteru, byla vyhodnocena pomocí statistických metod, které jsou zachyceny v příloze 1. Konkrétně bylo použito testu nezávislosti, který pomáhá ověřit, zda existují vztahy mezi některými otázkami. Nejdříve byly stanoveny hypotézy a poté pomocí tohoto testu ověřeny. [6],[12]

- Hypotéza 1: Zda je sledování ekonomického dění v ČR závislé na stupni dosaženého vzdělání.
- Hypotéza 2: Zda je ovlivněna bytová výstavba velikostí obce.
- Hypotéza 3: Zda je modernizace bytových jednotek závislá na okrese.

5 Vyhodnocení dotazníku

Tato kapitola se zabývá zpracováním jednotlivých otázek dotazníku do tabulek a grafů. V závěru této kapitoly je řešena problematika datové matice.

5.1 Struktura průzkumu

Celkově bylo rozdáno 632 dotazníků. Z toho 452 dotazníků (71,52 %) bylo rozesláno na obecní a městské úřady Pardubického kraje. Zbýlých 180 dotazníků (28,48 %) bylo rozdáno veřejnosti.

Z těchto 632 dotazníků bylo použito pouze 200 dotazníků (31,65 %), protože z již zmiňovaných 452 dotazovaných obcí bylo schopno a ochotno tento dotazník vyplnit pouhých 42 obcí. Ovšem použitelných bylo jen 35 dotazníků (7,74 %) a to z důvodů neúplného vyplnění. Dalších 15 dotazníků nebylo vůbec doručeno z důvodů nefunkčnosti e-mailové adresy. U veřejnosti byla úspěšnost návratnosti dotazníků mnohem vyšší, protože se nevrátilo pouhých 15 dotazníků (8,33 %). Domnívám se, že vyšší úspěšnost návratnosti u veřejnosti byla zapříčiněna osobním dotazováním.

Respondenti byli rozděleni do dvou základních skupin, které specifikují, zda šlo o vedení obcí nebo veřejnost. Úspěšnost návratnosti dotazníků a rozdělení skupin je více názorné v tabulce 4.

Tabulka 4: Struktura průzkumu, zdroj: [vlastní]

Respondenti	Počet rozdaných dotazníků		Četnost rozdaných dotazníků v [%]
	rozdané	zodpovězené	zodpovězené
vedení obcí	452	35	7,74
veřejnost	180	165	91,67
Celkem	632	200	31,65

5.2 Výsledky klasifikace

První tři otázky dotazníku sloužily k rozdělení respondentů do skupin. Tato klasifikace roztříдила dotazované podle okresu, velikosti obce a povolání dotazovaných.

Jak vyplývá z tabulky 5, nejvíce dotazníků vyplněných obcemi bylo v Chrudimském okrese. U veřejnosti bylo nejvíce zodpovězených dotazníků v okrese Pardubickém. Naopak Svitavský okres u obou skupin skončil na posledním místě s nejmenší četností respondentů.

Tato otázka byla využita v dalším statistickém testování. Podrobnosti jsou uvedeny dále v textu.

Tabulka 5: Rozdělení respondentů podle okresů, zdroj: [vlastní]

Okres	Návratnost		Četnost v [%]	
	vedení obcí	veřejnost	vedení obcí	veřejnost
Pardubice	10	65	28,57	39,39
Ústí nad Orlicí	9	39	25,71	23,64
Chrudim	12	34	34,29	20,61
Svitavy	4	27	11,43	16,36
Celkem	35	165	100,00	100,00

Dále byli respondenti rozděleni podle velikosti obce. Jak je patrné z tabulky 6, nejvíce zodpovězených dotazníků od vedení obcí bylo doručeno z obcí o velikosti do pětiset obyvatel a středně velkých obcí od tisíce do pěti tisíc obyvatel. I tato otázka byla využita k statistickému testování. U dotazníků vyplňovaných veřejností se počet dotázaných příliš neodlišoval, pouze velká města s více než pěti tisíci obyvatel neměla velké zastoupení.

Tabulka 6: Rozdělení respondentů podle počtu obyvatel, zdroj: [vlastní]

Počet obyvatel	Návratnost		Četnost v [%]	
	vedení obcí	veřejnost	vedení obcí	veřejnost
do 500	14	35	40,00	21,21
500 - 1.000	6	51	17,14	30,91
1.000 - 5.000	13	52	37,14	31,52
5.000 a více	2	27	5,71	16,36
Celkem	35	165	100,00	100,00

U rozdělení respondentů podle povolání, které je zobrazeno v tabulce 7, je jasné, že u skupiny vedení obcí, je většina respondentů zaměstnána ve státní sféře. Je to ovlivněno tím, že dotazníkové šetření bylo zasíláno na městské úřady, a proto z 35 zodpovězených dotazníků bylo vyplněno 27 (77,14 %) dotazníků městským či státním zaměstnancem.

Rozdělení dotazovaných ze skupiny veřejnosti bylo opět celkem rovnoměrné, kdy nejvíce oslovených 49 (29,7 %) bylo z řad městských a státních zaměstnanců, ovšem pouze o jednoho méně bylo zaměstnaných v soukromé firmě.

Zajímavostí je, že ani jeden z dotazovaných nebyl v době dotazníkového šetření nezaměstnaný a to v obou skupinách.

Tabulka 7: Rozdělení respondentů podle povolání, zdroj: [vlastní]

Povolání	Návratnost		Četnost v [%]	
	vedení obcí	veřejnost	vedení obcí	veřejnost
učeň/studující	0	33	0,00	20,00
městský/státní zaměstnanec	27	49	77,14	29,70
zaměstnanec v soukromé firmě	4	48	11,43	29,09
OSVČ	2	29	5,71	17,58
nezaměstnaný	0	0	0,00	0,00
ostatní	2	6	5,71	3,64
Celkem	35	165	100,00	100,00

5.3 Výsledky problematiky

Čtvrtá otázka dotazníku zkoumala, zda respondenti využívají dopravních prostředků při dopravování se do práce. Tato otázka byla uzavřená, alternativní i selektivní, protože první část otázky zjišťovala, zda respondenti za prací dojíždějí a pokud ano, tak jaké dopravní prostředky používají. Dotazovaní respondenti měli možnost vybrat ze třech dopravních prostředků. Těmito dopravními prostředky jsou automobil, vlak a autobus.

Tabulka 8: Využívání dopravních prostředků, zdroj: [vlastní]

Dojíždění	Návratnost		Četnost v [%]	
	vedení obcí	veřejnost	vedení obcí	Veřejnost
automobil	9	32	25,71	19,39
vlak	1	48	2,86	29,09
autobus	1	27	2,86	16,36
pracuji v obci	24	20	68,5	12,12
automobil, vlak	0	5	0,00	3,03
autobus, vlak	0	32	0,00	19,39
automobil, autobus, vlak	0	1	0,00	0,61
Celkem	35	165	100,00	100,00

Jak je vidět v tabulce 8 pouze 1 (0,5 %) ze všech respondentů využívá všech třech dopravních prostředků. Zanedbatelná je i kombinace automobilu a vlaku, tento způsob dopravování je využíván pouhými 2,5 % respondentů. Naopak nejvyšší četnosti z celkového počtu respondentů dosahuje vlak, kterým se dopravuje 24 % respondentů.

Vlak je také nejčastěji používaným dopravním prostředkem u veřejnosti, tento dopravní prostředek využívá 48 respondentů ze 165, což je necelých 30 %. U veřejnosti ovšem nezůstávají v pozadí ani automobil a kombinace dopravních prostředků autobusu a vlaku, kterými se shodně dopravuje 32 respondentů.

Respondenti z městských či obecních úřadů nejčastěji pracují ve městě či obci, proto nevyužívají žádného dopravního prostředku. Za prací dojíždí 9 z 35 dotazovaných. Těchto 9 respondentů využívá automobilu.

Otázka č. 5 se zabývá podporou investic do lidského kapitálu a zkoumá, zda zaměstnavatel poskytuje respondentovi možnost zvýšit si kvalifikaci. Tato otázka opět patří mezi kombinované. Využívá jak alternativní část, zda poskytuje či nikoliv, tak část otevřenou, kde kromě nabízených způsobů zvyšování kvalifikace má respondent možnost vypsát svoji vlastní odpověď. Mezi nabízené možnosti patří kurzy, školení a přednášky.

Tabulka 9: Způsob zvyšování kvalifikace, zdroj: [vlastní]

Kvalifikace	Návratnost		Četnost v [%]	
	vedení obcí	veřejnost	vedení obcí	veřejnost
kurzy, školení, přednášky	13	27	37,14	16,36
kurzy, školení	9	20	25,71	12,12
kurzy, přednášky	0	12	0,00	7,27
školení, přednášky	1	14	2,86	8,48
kurzy	0	10	0,00	6,06
školení	9	25	25,71	15,15
přednášky	0	37	0,00	22,42
žádné	3	20	8,57	12,12
Celkem	35	165	100,00	100,00

Z tohoto šetření vyplynulo, že nejméně jsou poskytovány kurzy. Tento způsob zvyšování kvalifikace vybralo pouhých 45,5 % z celkového počtu dotázaných. Naopak nejvíce se ke zvyšování kvalifikace využívá školení. Tento způsob zvolilo 59 % respondentů.

Pouze u 3 respondentů ze skupiny vedení obcí vyšlo najevo, že jim není poskytována žádná možnost zvyšovat si kvalifikaci. Na jedné straně je nejvíce využívána kombinace všech třech způsobů, kterou zvolilo 37 % respondentů, a na konci druhém s 0 % se vyskytují kombinace kurzů a přednášek, které je možné si prohlédnout v tabulce 9.

U veřejnosti byly nejvíce využívány přednášky s 22,42 % a nejméně kurzy, které dosáhly hodnoty kolem 6 %.

Předmětem zkoumání u otázky č. 6 se staly pracovní příležitosti. U této otázky bylo na výběr mezi 7 odvětvími. Všechny tyto odvětví mohly být součástí odpovědi.

Nejvíce pracovních příležitostí v obcích je poskytováno v průmyslovém odvětví. Nejméně potom v chemii a potravinářství.

V tabulce 10 vidíme nejčastější výskyty pracovních příležitostí.

Tabulka 10: Pracovní příležitosti v obci, zdroj: [vlastní]

Pracovní příležitosti	Návratnost		Četnost v [%]	
	vedení obcí	veřejnost	vedení obcí	veřejnost
chemie a potravinářství	6	10	17,14	6,06
průmysl	15	110	42,86	66,67
zemědělství	25	81	71,43	49,09
zdravotnictví	3	36	8,57	21,82
IT	2	21	5,71	12,73
administrativa	10	53	28,57	32,12
ostatní	16	79	45,71	47,88

Problematika zastoupení škol v obcích se řešila v otázce č. 7. Tato otázka byla selektivní. Zastoupení zde měly školy mateřské, základní a střední. Vysoká škola zde nebyla uvedena, jelikož se vyskytuje pouze v Pardubicích.

Z tabulky 11 je zřejmé, že nejmenší zastoupení měly střední školy. Z celkového počtu dotazovaných tuto variantu vybralo pouhých 31 respondentů, což činí 15,5 %. Naproti tomu základních škol se vyskytuje o 1 % více než škol mateřských.

Tabulka 11: Zastoupení škol v obcích, zdroj: [vlastní]

Školy	Návratnost		Četnost v [%]	
	vedení obcí	veřejnost	vedení obcí	veřejnost
MŠ	22	121	62,86	73,33
ZŠ	21	124	60,00	75,15
SŠ	4	27	11,43	16,36

Tabulka 12 znázorňuje přehled o institucích dostupných v obcích. U této otázky bylo možno zatrhnout více odpovědí.

Z dotazníkového šetření vyplynulo, že knihovny se vyskytují v 82,5 % a pošty v 80 % obcí. Muzeum a divadlo je možné navštívit pouze v 25 % obcí. Také galerie, obvodní oddělení policie ČR a kina nemají příliš velké zastoupení v obcích.

Tabulka 12: Dostupné instituce, zdroj: [vlastní]

Instituce	Návratnost		Četnost v [%]	
	vedení obcí	veřejnost	vedení obcí	veřejnost
kino	4	52	11,43	31,52
divadlo	5	45	14,29	27,27
knihovna	28	137	80,00	83,03
muzeum	4	46	11,43	27,88
galerie	4	51	11,43	30,91
pošta	18	142	51,43	86,06
obvodní oddělení Policie ČR	6	45	17,14	27,27

Otázka č. 9 se zabývá způsobem trávení volného času. Zda mají respondenti možnost ve své obci navštívit jednotlivá sportovní zařízení. Zde bylo využito otevřené otázky, kde respondenti měli možnost, kromě výběru, vypsát jiná možná zařízení.

Tabulka 13: Trávení volného času, zdroj: [vlastní]

Volný čas	Návratnost		Četnost v [%]	
	vedení obcí	veřejnost	vedení obcí	veřejnost
plavecký bazén	3	33	8,57	20,00
fotbalový stadion	18	127	51,43	76,97
zimní stadion	1	17	2,86	10,30
atletický stadion	3	29	8,57	17,58
dětské hřiště	25	133	71,43	80,61
taneční parket	1	3	2,86	1,82
všesportovní hala	3	12	8,57	7,27
tenisové kurty	3	28	8,57	16,97
volejbalové hřiště	1	3	2,86	1,82
basketbalové hřiště	1	5	2,86	3,03
kluziště	1	0	2,86	0,00
fitcentrum	1	17	2,86	10,30

Z tabulky 13 je patrné, že dětská hřiště se nachází ve většině obcí. Stejně tomu tak je u fotbalového stadionu, který je možné navštívit v 72,5 % obcí.

Nejčastěji respondenty doplňovaným sportovním zařízením byly tenisové kurty a fitcentrum. Mezi další zařízení, které uváděli dotazovaní, patřily volejbalové a basketbalové hřiště, kluziště, dále také všesportovní hala nebo například taneční parket.

Desátou otázkou se zjišťovalo, jaké je kulturní vyžití v obci. Na výběr byly uvedeny čtyři kulturní akce a možnost dopsání případně další akce. Z průzkumu se ukázalo, že ve více než polovině obcí jsou kulturní akce pořádány. Nejvíce se pořádají plesy, druhé nejčastěji pořádané jsou besedy.

Kromě uvedených plesů, výstav, besed a koncertů se respondenti zmiňovaly o pořádání dětského dne, jubilejních svateb, mimobraního nebo například o poslední leči a vánočních trzích. Rozdělení podle počtu dotázaných je zachyceno v tabulce 14.

Tabulka 14: Kulturní vyžití, zdroj: [vlastní]

Kulturní akce	Návratnost		Četnost v [%]	
	vedení obcí	veřejnost	vedení obcí	veřejnost
plesy	27	119	77,14	72,12
výstavy	16	96	45,71	58,18
besedy	18	108	51,43	65,45
koncerty	16	104	45,71	63,03
dětský den	1	0	2,86	0,00
jubilejní svatby	1	0	2,86	0,00
mimobraní	1	0	2,86	0,00
poslední leč	1	0	2,86	0,00
vánoční trhy	1	0	2,86	0,00

Dostupnost zdravotní péče v obcích byla zjišťována v otázce č. 12. Tato otázka je částečně otevřená. Na výběr zde bylo pět možností. Kromě těchto pěti možností mohli respondenti vypsat další svoje možnosti dostupné zdravotní péče.

Tabulka 15: Dostupnost zdravotní péče, zdroj: [vlastní]

Zdravotní péče	Návratnost		Četnost v [%]	
	vedení obcí	veřejnost	vedení obcí	veřejnost
obvodní lékař	17	36	48,57	21,82
oční	1	13	2,86	7,88
stomatologie	11	30	31,43	18,18
gynekologie	8	23	22,86	13,94
rehabilitace	2	0	5,71	0,00
dětský lékař	4	5	11,43	3,03
lékárna	1	28	2,86	16,97
psycholog	1	3	2,86	1,82
žádná	17	115	48,57	69,70

Zde se ukázalo, že specializovaní lékaři, jako je gynekologie, oční oddělení nebo rehabilitace jsou dostupní pouze ve větších městech. Nejčastěji dostupná lékařská péče v obcích je poskytována formou obvodních lékařů (26,5 %) a stomatologů (20,5 %). Většina obcí, až 66 %, přímo v obci nemá dostupnou žádnou lékařskou péči, tudíž za lékařskou pomocí musejí dojíždět do okolních měst. Zastoupení jednotlivých oddělení zdravotní péče je znázorněno v tabulce 15.

Z tabulky 16 je možné vyčíst, na jaké úrovni obce využívají granty na projekty pro zlepšení kvality života. U této otázky byly na výběr tři možnosti úrovní a to krajská, národní nebo z Evropské unie.

Kraje patří mezi nejčastější poskytovatele grantů. Granty poskytované kraji využívá téměř 70 % obcí. Naopak je tomu u grantů z EU, ty jsou čerpány pouze ve 12 % případů. Pouze 2 obce odpověděly, že nečerpají vůbec žádné granty.

Tabulka 16: Granty, zdroj: [vlastní]

Granty	Úroveň				
	Respondenti	krajské	národní	evropské unie	žádné
Návratnost	vedení obcí	21	3	9	2
	veřejnost	118	32	15	0
Četnost v [%]	vedení obcí	60,00	8,57	25,71	5,71
	veřejnost	71,52	19,39	9,09	0,00

Otázka č. 16 byla zaměřena na nejčastější způsob získávání informací o plánovaných změnách a dění v obci. U této otázky byla možnost vybrat ze čtyř způsobů informování.

Tabulka 17: Způsob získávání informací, zdroj: [vlastní]

Způsob informování	Návratnost		Četnost v [%]	
	vedení obcí	veřejnost	vedení obcí	veřejnost
úřední deska OÚ	12	39	34,29	23,64
místní rozhlas	4	22	11,43	13,33
webové stránky obce	10	46	28,57	27,88
regionální tisk	6	29	17,14	17,58
místní tisk	2	29	5,71	17,58
jednání zastupitelstva	1	0	2,86	0,00

Nejčastěji respondenti uváděli, že informace získají pomocí webových stránek. Tuto variantu vybralo 28 % respondentů. Druhým nejčastěji uváděným způsobem informování byla úřední deska obecního úřadu, kterou zvolilo 25,5 %. Místní rozhlas, místní tisk a regionální tisk jsou srovnatelné. Jednání zastupitelstva zodpověděl 1 respondent, který se přímo zúčastňuje těchto jednání. Výsledky jsou uspořádány v tabulce 17.

Pomocí otázky č. 22 bylo zjišťováno, zda dochází k modernizaci bytových jednotek. Pokud byla tato odpověď kladná, byla možnost vybrat z uvedených modernizací. V nabídce

modernizací byla: plastová okna, zateplení domu, rekonstrukce fasády a rekonstrukce střechy. U této otázky byla možnost vybrat více odpovědí, proto zde vzniklo více kombinací způsobů modernizace bytových jednotek.

Tato otázka byla využita ke statistickému testování. Byla položena otázka, zda modernizace bytových jednotek není ovlivňována okresem. Test nezávislosti posloužil pro zjištění, že modernizace bytových jednotek není ovlivňována okresem. Postup výpočtu je zobrazen v příloze 2.

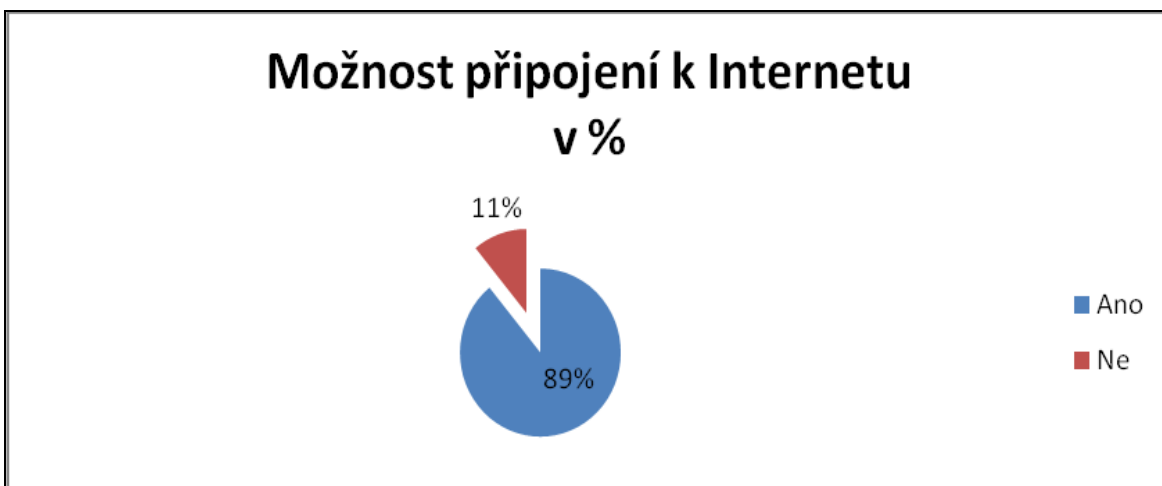
V tabulce 18 je přehled kombinací způsobů modernizací a jejich četnosti. Nejvíce v obcích podle respondentů dochází ke všem čtyřem způsobům modernizace. Tuto kombinaci zvolilo 46 % respondentů. O 27 % dotazovaných méně volilo kombinaci plastová okna, zateplení domu a rekonstrukci střechy. Třetí nejvíce vybranou kombinací byla plastová okna, rekonstrukce fasády a střechy, která byla zodpovězena 12 % respondentů.

Tabulka 18: Modernizace bytových jednotek, zdroj: [vlastní]

Modernizace byt. jednotek	Počet dotázaných		Četnost v [%]	
	Vedení obcí	Veřejnost	Vedení obcí	Veřejnost
PZFS	21	71	60,00	43,03
PZS	2	36	5,71	21,82
PFS	3	21	8,57	12,73
ZFS	1	0	2,86	0,00
PZ	2	9	5,71	5,45
PF	2	0	5,71	0,00
PS	0	17	0,00	10,30
P	2	11	5,71	6,67
Žádné	2	0	5,71	0,00

Další blok 8 otázek byl tvořen otázkami uzavřenými, alternativními. Tyto otázky ve většině případů zjišťovaly dostupnost, spokojenost, zda se v obci nachází určitá místa. Myslím si, že odpovědi na tyto otázky jsou velmi ovlivněny subjektivními pocity, názory a zkušenostmi.

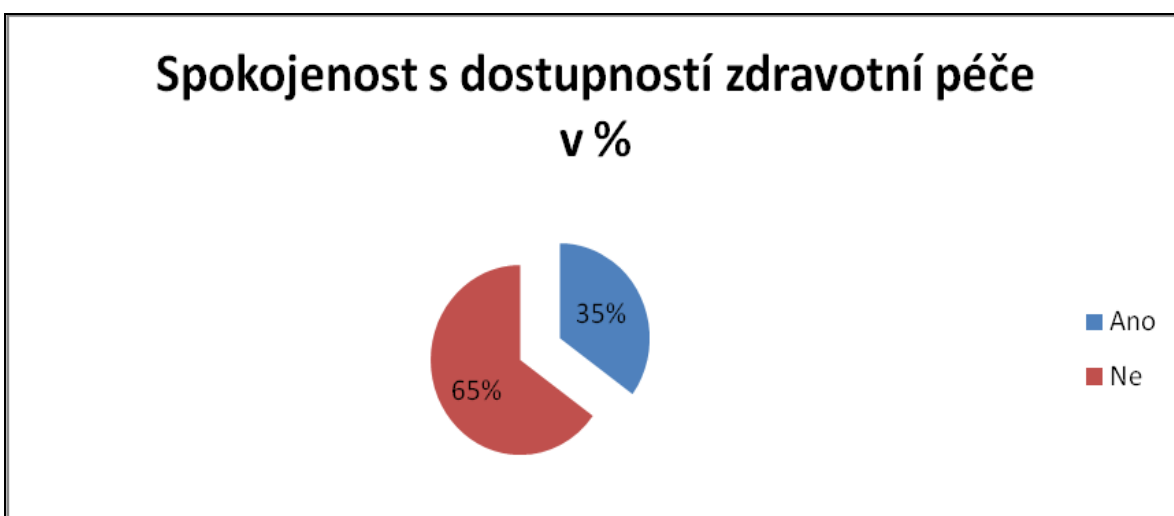
Otázka č. 11 byla zaměřena na místo přístupné široké veřejnosti s možností připojení k internetu. Z tohoto šetření vyplynulo, viz graf 1, že v převážné většině obcí, podle respondentů, se toto místo nachází. Kladně odpovědělo 89 % respondentů. Zbylým 11 % se tato možnost připojení k internetu nenaskýtá.

Graf 1: Možnost připojení se k Internetu, zdroj: [vlastní]

V otázce č. 14 se zjišťovalo, zda je respondent spokojen s dostupností zdravotní péče. Tato otázka navazovala na otázku č. 12. Pouhých 35 % respondentů je spokojeno s dostupností zdravotní péče. Zbýlých 65 % spokojeno není, viz graf 2.

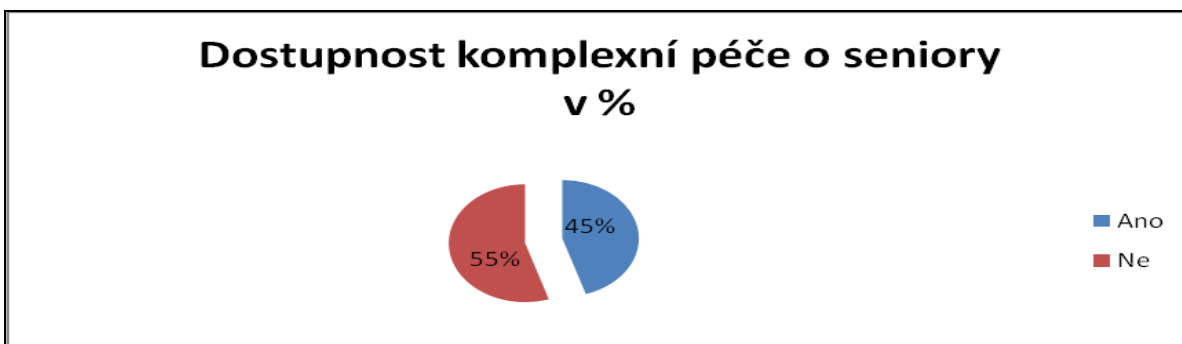
Nejčastější překážkou, která způsobuje nedostupnost zdravotní péče, je nedostatek informací o zdravotních službách.

Graf 2: Spokojenost s dostupností zdravotní péče, zdroj: [vlastní]

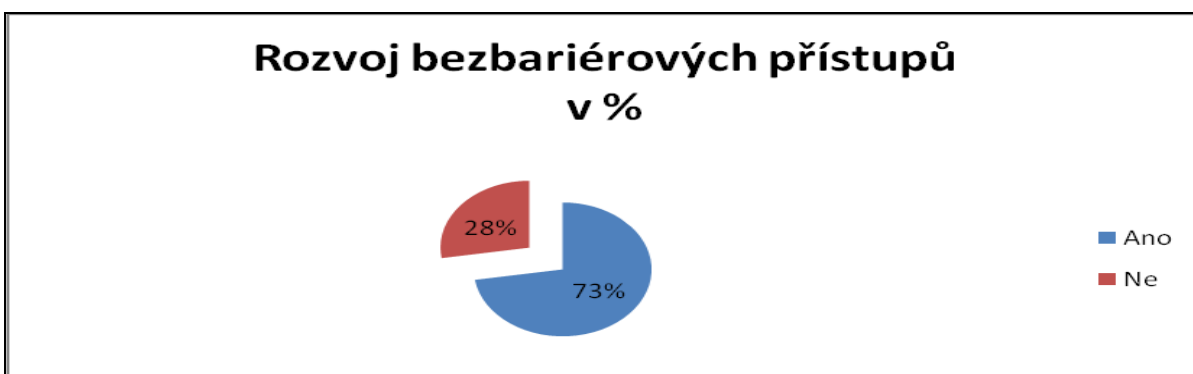
Dostupnost komplexní péče o seniory byla řešena v otázce č. 15. V 55 % případů se projevuje nespokojenost s dostupností péče o seniory. Graficky zobrazeno v grafu 3.

Pod komplexní péčí o seniory je možné si představit domovy důchodců, občanská sdružení nebo domovy pro seniory, kde je poskytována péče sociální, zdravotní či paliativní.

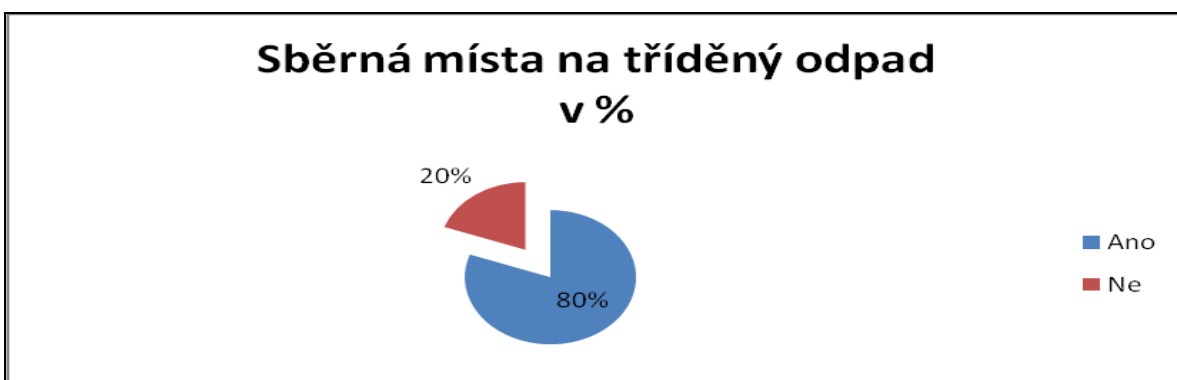
Graf 3: Dostupnost komplexní péče o seniory, zdroj: [vlastní]

V otázce č. 16 se jednalo o zkvalitňování a rozvíjení bezbariérových přístupů pro občany s postižením. Pod pojmem bezbariérové přístupy si můžeme představit např. nájezdy pro vozíčkáře, úprava místních komunikací pro nevidomé (chodníky, ozvučené semaforey) ad. Na tuto otázku kladně odpovědělo 72,5 % respondentů, viz graf 4.

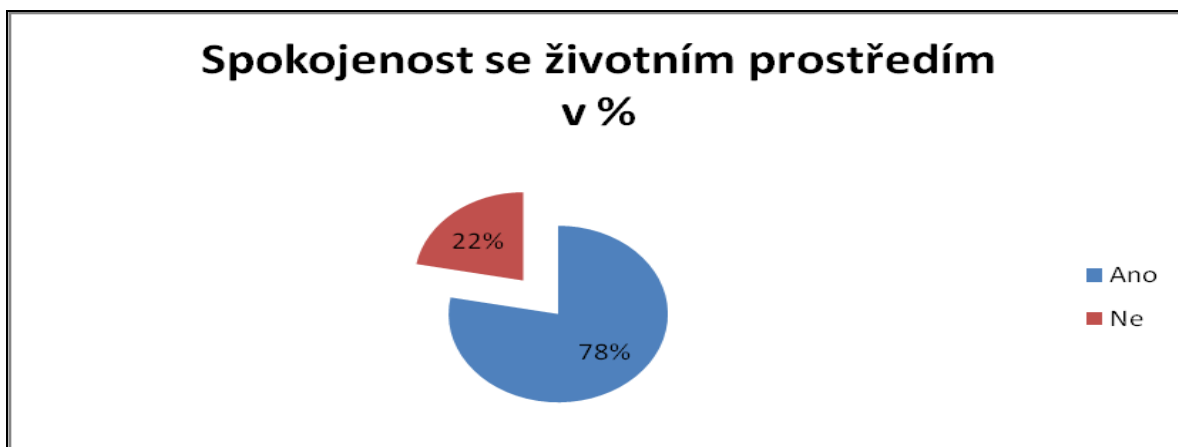
Graf 4: Rozvoj bezbariérových přístupů, zdroj: [vlastní]

Další otázkou k řešení se stala sběrná místa na tříděný odpad. Podle respondentů se v 80,5 % obcích tyto místa objevují, a tudíž umožňují třídřit odpad, viz graf 5.

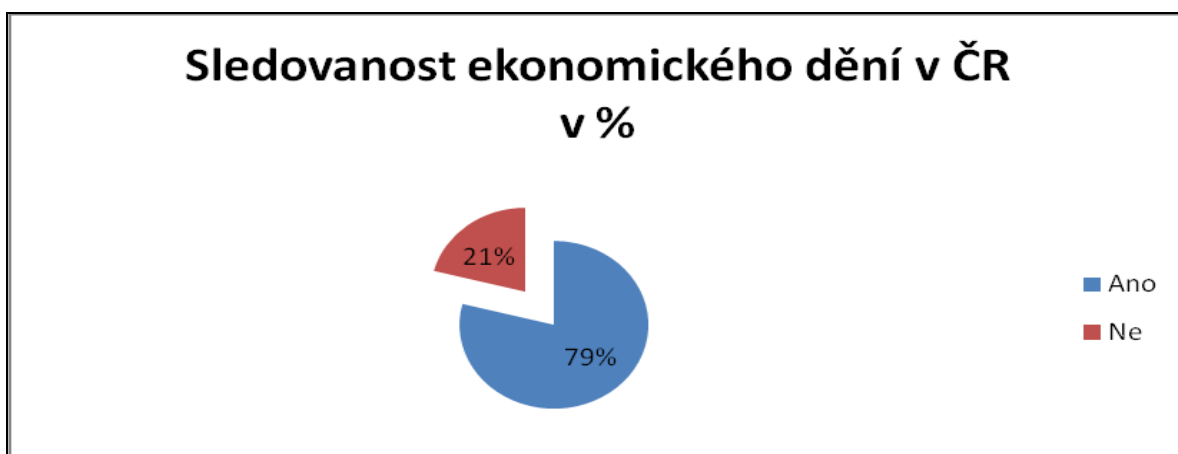
Graf 5: Sběrná místa na tříděný odpad, zdroj: [vlastní]

Spokojenost s životním prostředím byla zkoumána v otázce č. 19. Se životním prostředím v obci je spokojeno 78 % dotazovaných, viz graf 6.

Graf 6: Spokojenost se životním prostředím, zdroj: [vlastní]

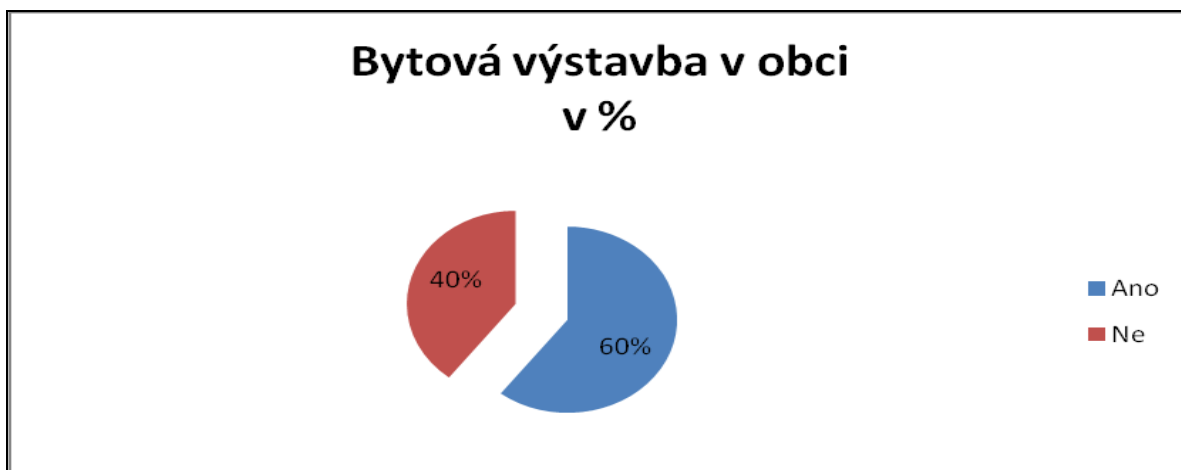
Otázka č. 20 zohledňovala, zda respondent sleduje ekonomické dění v ČR. Ekonomickým dění bylo míněno růst či pokles HDP, inflace nebo třeba stav nezaměstnanosti. Z průzkumu vyplynulo, že z 200 respondentů se 42 dotázaných, což je 21 %, vůbec o ekonomické dění nezajímá, viz graf 7. I u této otázky bylo zajímavé zjistit, zda není ovlivněna např. stupněm vzdělání. Podle testu nezávislosti, viz příloha 2, se neprojevil žádný vztah mezi těmito skutečnostmi, a proto je možné konstatovat, že sledovanost ekonomického dění není ovlivněna stupněm vzdělání.

Graf 7: Sledovanost ekonomického dění v ČR, zdroj: [vlastní]

Otázka č. 21 byla využita k zjištění, zda v obci probíhá bytová výstavba. Za bytovou výstavbu se zde považovala např. stavba rodinných nebo činžovních domů. V tomto případě

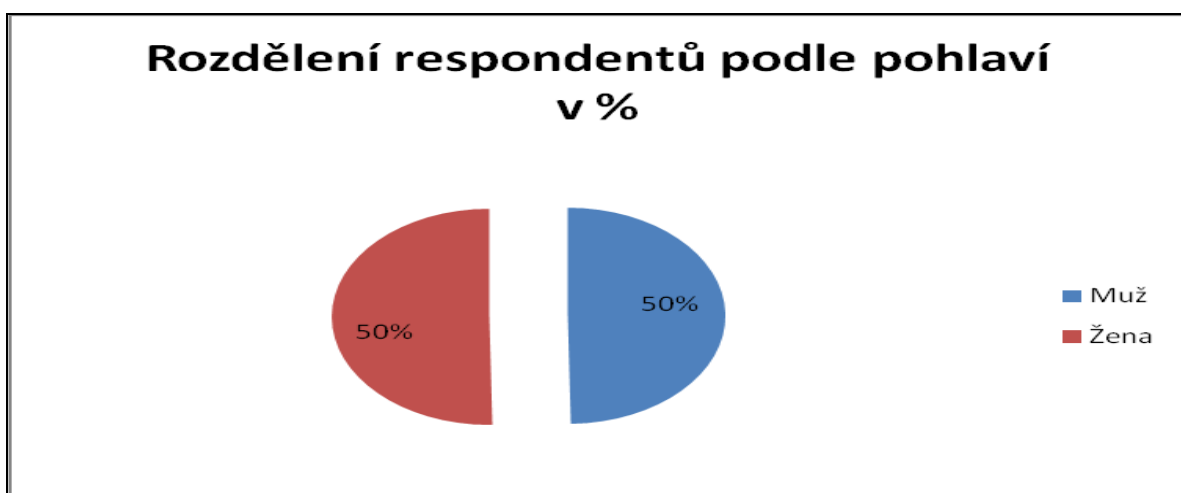
byl použit test nezávislosti ke zjištění, zda tato výstavba není ovlivněna velikostí obce. Podle tohoto testu určitý vztah mezi těmito otázkami existuje. Můžeme tedy říci, že bytová výstavba je závislá na velikosti obce. Respondenti odpovídaly v poměru 60,5 % kladných ku 39,5 % záporných odpovědí, viz graf 8.

Graf 8: Bytová výstavba v obci, zdroj: [vlastní]

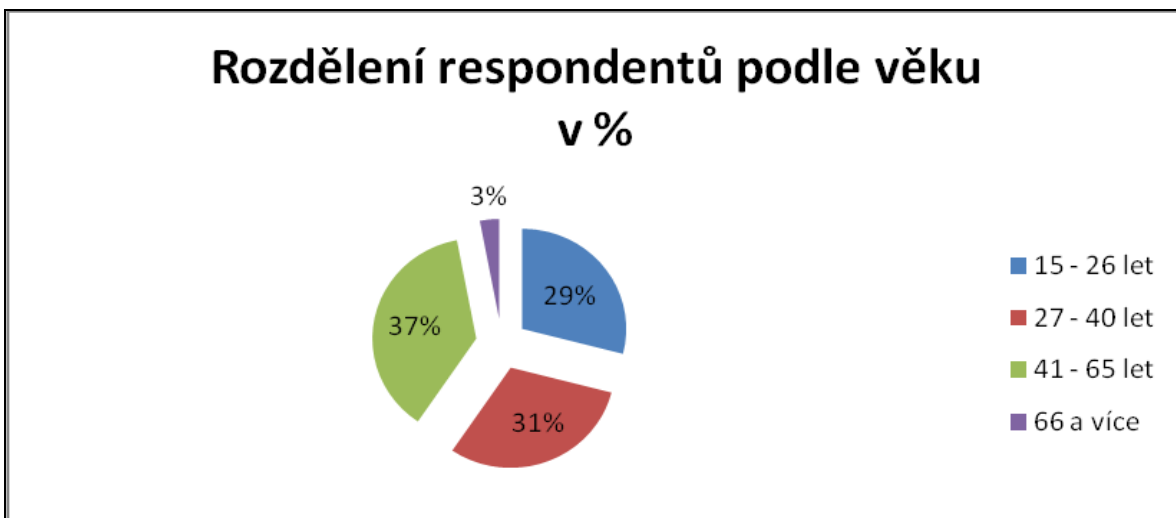
5.4 Výsledky identifikace

Celkově bylo osloveno 200 respondentů. Z toho bylo 100 mužů a 100 žen. Graficky znázorněno v grafu 9.

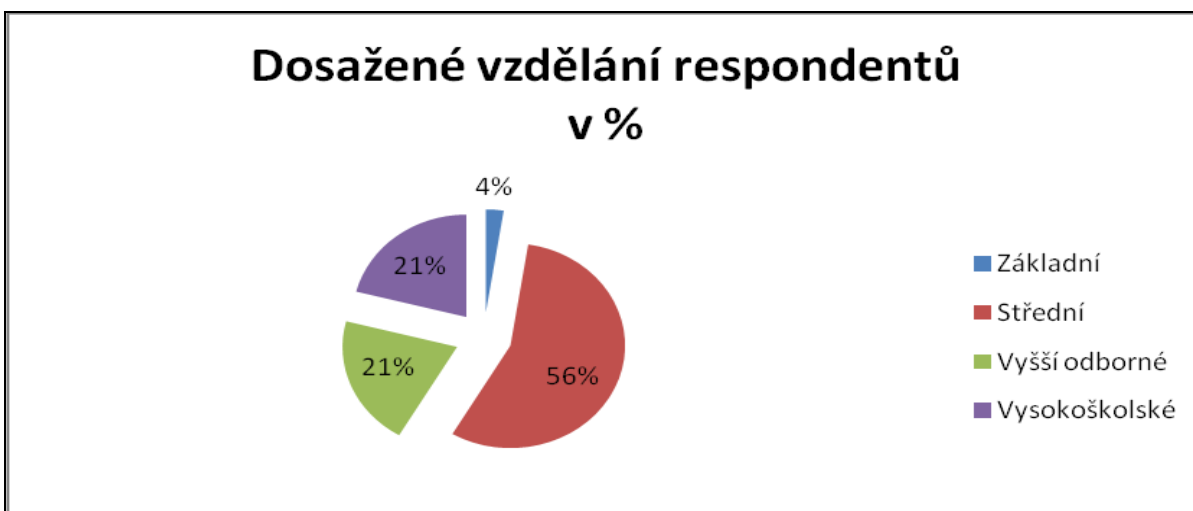
Graf 9: Rozdělení respondentů podle pohlaví, zdroj: [vlastní]

Největší zastoupení měla věková kategorie 41 – 64 let, do které se řadilo 37,5 % respondentů. Nejmenší počet respondentů byl ve věku 66 let a více. Tuto skupinu zastupovala pouhá 3 % respondentů, viz graf 10.

Graf 10: Rozdělení respondentů podle věkové kategorie, zdroj: [vlastní]

Převážná většina dotazovaných dosáhla středního vzdělání, viz graf 11. Vyššího odborného dosáhlo 20,5 % respondentů a vysokoškolského vzdělání 21 %. Necelé 3 % dotazovaných mělo vzdělání základní.

Graf 11: Dosažené vzdělání respondentů, zdroj: [vlastní]

5.5 Shrnutí

Ačkoliv dotazníkové šetření probíhalo v průběhu 4 měsíců, ukázalo se, že na vedení jednotlivých obcí se nenajde jediný člověk, který by věnoval 10 minut ze svého pracovního či volného času na vyplnění dotazníku. Důkazem tohoto zjištění je skutečnost, že ze 452 dotazovaných obcí, odpovědělo pouhých 42 (9,3 %). Těmto obcím patří velké

poděkování za spolupráci při tvorbě bakalářské práce. Lze uvažovat, že obce využily možnost zviditelnění se, neboť se jedná ve většině případů o obce s počtem obyvatel do 5 000.

O zúčastněných obcích v Pardubickém kraji lze konstatovat, že mají snahu zajišťovat kulturní a sportovní vyžití pro své občany. Důkazem toho je pořádání různých kulturních akcí a možnost využívat sportovní zařízení. Dostupnost mateřských a základních škol v obcích je dostačující.

Dalším kladem pro Pardubický kraj je výstavba a modernizace bytových jednotek, ačkoliv ze statistického zkoumání pomocí testu nezávislosti vyšlo najevo, že výstavba bytových jednotek je ovlivněna velikostí obce. Naopak není žádný vztah mezi okresem a modernizací bytových jednotek.

Většina občanů v Pardubickém kraji je spokojena se životním prostředím ve své obci, což je možno usuzovat z dostupnosti a využívání sběrných míst na tříděný odpad. Vedení obcí se snaží získávat granty a dotace na podporu rozvoje své obce.

Problémem menších a středních obcí je nedostupnost základní zdravotní péče a specializovaných oddělení, která jsou soustředěna ve větších městech. Podle mínění občanů je neuspokojivá dostupnost komplexní péče o seniory a rozvoj bezbariérových přístupů pro občany s postižením.

Většina občanů se zajímá nejen o ekonomické dění v ČR, ale i o plánovaných změnách a dění v obci, k čemuž využívají nejčastěji webových stránek obce.

6 Datová matice

Pro popsání vícerozměrných dat byla použita zdrojová matice, která obsahuje proměnné a objekty. Tato matice popisuje zodpovězené otázky jednotlivých respondentů. Proměnné (např. otázka č. 1, 2, 3 atd.) jsou zachyceny v m sloupcích a objekty (např. respondent č. 1, 2, 3 atd.) tvoří n řádků. Výsledná matice je tvaru $n \times m$. [10]

Jelikož data získaná z dotazníku nebyla v podobě číselné, bylo nutné tuto matici upravit. Původní matice 200×25 byla upravena na matici tvaru 200×89 . Data byla upravena na proměnné v binární škále. Z toho vyplývá, že byla popsána hodnotami 1 a 0. Na obrázku 4 je znázorněna vybraná část datové matice po upravení.

ID	OT.1a	OT.1b	OT1c	OT1d	OT.2a	OT.2b	OT.2c	OT.2d
1	0	0	1	0	1	0	0	0
2	0	0	1	0	1	0	0	0
3	0	0	1	0	0	0	1	0
4	0	1	0	0	0	1	0	0
5	0	1	0	0	1	0	0	0
6	0	0	1	0	0	0	1	0
7	0	0	1	0	0	0	1	0
8	1	0	0	0	0	0	1	0
9	1	0	0	0	1	0	0	0
10	1	0	0	0	1	0	0	0
11	0	1	0	0	1	0	0	0
12	0	0	0	1	0	0	1	0
13	1	0	0	0	0	0	1	0
14	0	1	0	0	0	0	0	1
15	0	1	0	0	0	0	1	0
16	0	0	1	0	1	0	0	0
17	0	0	1	0	0	0	1	0
18	1	0	0	0	1	0	0	0
19	1	0	0	0	0	0	1	0
20	0	1	0	0	0	1	0	0

Obrázek 4: Vybraná část datové matice upravené, zdroj [vlastní]

Jednotlivé nově vytvořené atributy z upravené matice, jejich popis, typ, hodnoty, kterých nabývají, jsou zobrazeny v příloze 3 v tabulce 24. Dále jsou zde zachyceny absolutní a relativní četnosti, které nám určují počet výskytů jednotlivých variant odpovědí.

Závěr

Bakalářská práce se zabývá prioritním cílem lidé a osídlení, který je zachycen v dokumentu Strategie regionálního rozvoje ČR. Z tohoto důvodu zde byla zmíněna regionální politika a stručný výtah dokumentu. Podrobněji zde byly rozebrány dílčí prioritní oblasti. Shrnuty byly určité nedostatky a problémy v těchto oblastech, dále potom možnosti a způsoby jak tyto nedostatky řešit nebo odstranit. Před definováním prioritních oblastí byl zachycen stav osídlení, sídelní struktury a populace.

Poslední dvě kapitoly se týkaly dotazníkového šetření. V kapitole předposlední byly zmíněny možnosti sběru dat a metody výběru respondentů. Dále jaký byl stanovený cíl tohoto dotazníkového šetření, plán průzkumu a v neposlední řadě je zde uvedeno, jakým způsobem byl dotazník otestován a následně jak byla data zpracována. Test nezávislosti byl využit k otestování hypotéz, které byly uvedeny v této kapitole a měly potvrdit či vyvrátit platnost nezávislosti mezi některými otázkami. Postup vypracování tohoto testu na konkrétních 3 hypotézách je uveden v příloze 3. V této kapitole je také zmíněna struktura dotazníku a rozlišení jednotlivých druhů otázek.

Poslední kapitola se zabývá vyhodnocením dotazníkového šetření. Jsou zde vyhodnocena data z části identifikační, klasifikační, která jsou následně zobrazena v grafech. Hlavně je zde popsána a vyhodnocena samotná problematika tohoto šetření a pro lepší přehlednost je zachycena do tabulek.

Pomocí dotazníkového šetření bylo zjištěno, že ve většině zúčastněných obcí dochází k plnění priorit týkajících se regionálního rozvoje v Pardubickém kraji, což bylo cílem bakalářské práce. Výsledky dotazníkového šetření byly otestovány testem nezávislosti, z něhož vyplynulo, že pouze v jednom případě se zjištěné výsledky ovlivňují.

Jednotlivým obcím bych doporučila např. anketu nebo sezení pro veřejnost, zaměřenou na nedostatky a případné připomínky k celkovému obrazu a vystupování obce.

Rejstřík

Cíl průzkumu	6, 21
Datová matice	7, 10
Dotazník	6, 7, 20, 21, 36, 37
Lidé	6, 15, 17, 18
Město	11
Národní strategický referenční rámec	10, 36
Obec	11
Osídlení	6, 10, 16
Otestování dotazníku	6, 22
Pardubický region	6, 7, 12
Plán průzkumu	6, 21
Prioritní oblasti	7, 18
Region	11
Regionální politika	6, 14
Respondenti	6, 22, 23, 26, 30, 32, 43
Samota	11
Sběr dat	2, 6, 20, 36, 37
Sídlo	10
Strategický rámec	10, 36
Struktura průzkumu	6, 7, 23
Venkov	11
Vesnice	11
Víska	11
Zpracování dotazníku	6, 22

Literatura

- [1] BLAŽEK, Bohuslav. Venkov, města, media. 1. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 1998. 362 s. ISBN 80-85850-59-1.
- [2] BLAŽEK, J., UHLÍŘ, D., Teorie regionálního rozvoje. 1. vyd. Praha: Univerzita Karlova v Praze. 2002. 156 s. ISBN 80-246-0384-5.
- [3] Český statistický úřad - PARDUBICE, ÚVODNÍ STRÁNKA [online]. Není k dispozici [cit. 2009-04-02]. Dostupný z WWW: <<http://www.czso.cz/xed/edicniplan.nsf/kapitola/13-5301-08-2008-02>>.
- [4] Dotazník - Struktura dotazníku [online]. 2009 [cit. 2009-02-16]. Dostupný z WWW: <<http://www.dotaznik-online.cz/zaklady-dotazniku.htm>>.
- [5] HEBÁK, Petr, SVOBODA, Libor. Statistika v SPSS. Část 1. Praha: Vysoká škola ekonomická, 1994. ISBN 80-7079-233-7.
- [6] KUBANOVÁ, Jana, BOHDAN, Linda. Kritické hodnoty a kvantily vybraných rozdělení pravděpodobností. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2007. 53 s. ISBN 80-7194-852-7.
- [7] KUBANOVÁ, Jana. Statistické metody pro ekonomickou a technickou praxi. 2. vyd. Pardubice : [s.n.], 2004. 249 s. ISBN 80-85659-37-9.
- [8] KUBEŠ, Jan. Plánování venkovské krajiny. 1. vyd. Ostrava: VŠB - Technická univerzita Ostrava, 1996. 186 s. ISBN 80-7078-358-3.
- [9] LACINA, K. Regionální rozvoj a veřejná správa. 1. vyd. Praha: Vysoká škola finanční a právní 2007. 69 s. ISBN 978-80-86754-74-1.
- [10] MELOUN, Milan, MILITKÝ, Jiří. Kompendium statistického zpracování dat. 1. vyd. Praha : [s.n.], 2002. 764 s. ISBN 80-200-1008-4.
- [11] Metodický portál [online]. 2009 [cit. 2009-02-16]. Dostupný z WWW: <www.rvp.cz/soubor/00341-01.ppt>.
- [12] MODRÁČKOVÁ, Jana. Dotazníkové šetření pro turistické informační boxy v Pardubicích. [s.l.], 2008. 55 s. Vedoucí bakalářské práce Ing. Hana Jonášová, Ph.D.
- [13] Národní strategický referenční rámec ČR 2007-2013 - verze červenec 2007 - FONDYEVROPSKÉ UNIE [online]. 2009 [cit. 2009-02-19]. Dostupný z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/regionalni-politika/nsrr>>.
- [14] OPPLOVÁ, Marta. Životní prostředí měst a regionů. Praha: Vysoká škola Ekonomická, 1994. 238 s. ISBN 80-7079-580-8.

- [15] Pardubický kraj - O kraji [online]. 2009 [cit. 2009-02-27]. Dostupný z WWW: <<http://www.pardubickykraj.cz/index.asp?thema=2613&category=>>.
- [16] RISY.cz: O kraji - Pardubický kraj [online]. 2009 [cit. 2009-02-27]. Dostupný z WWW: <http://www.risy.cz/o_kraji_pardubicky_kraj>.
- [17] ŘEZÁNKOVÁ, H. Analýza dat z dotazníkových šetření. 1. vyd. Praha: Professional Publishing 2007. 212 s. ISBN 978-80-86946-49-8.
- [18] ŘEZÁNKOVÁ, Hana, HRONOVÁ, Stanislava. Statistická data. Praha: Vysoká škola ekonomická, 2000. 92 s. ISBN 80-245-0021-3.
- [19] Sběr dat | Ipsos Tambor [online]. 2009 [cit. 2009-03-21]. Dostupný z WWW: <<http://www.ipsos-tambor.cz/cz/o-firme/sber-dat/>>.
- [20] Strategický rámec - BusinessInfo.cz [online]. 2009 [cit. 2009-02-19]. Dostupný z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/rozvoj-regionu/strategicky-ramec-2007-2013/1001179/46072/>>.
- [21] Strategie regionálního rozvoje České republiky [online]. 2009 [cit. 2009-03-02]. Dostupný z WWW: <http://www.dhv.cz/regstrat/SRR/Svazek%201/Svazek%201-3.htm#_3__Výchozí>.
- [22] Strategie regionálního rozvoje České republiky pro léta 2007–2013, Ministerstvo pro místní rozvoj [online]. 2009 [cit. 2009-02-28]. Dostupný z WWW: <<http://www.mmr.cz/strategie-regionálního-rozvoje-české-republiky-pro-léta-2007-2013>>.
- [23] VESELÁ, Jana. Sociologie obcí a regionů. Pardubice: Univerzita Pardubice, 1998. 77 s. ISBN 80-7194-129-8.
- [24] Základní statistické pojmy [online]. 2009 [cit. 2009-02-19]. Dostupný z WWW: <http://iastat.vse.cz/zakl_stat_pojmy.html>

Příloha 1. Dotazník

DOTAZNÍK REGIONÁLNÍHO ROZVOJE

Vážení,

tento výzkum probíhá v rámci bakalářské práce studentky oboru Informatika ve veřejné správě na téma Sběr dat s ohledem na strategické cíle regionálního rozvoje: lidé a osídlení, vypsané Ústavem systémového inženýrství a informatiky Univerzity Pardubice. Je realizován za pomoci obyvatel Pardubického kraje a zabývá se regionálním rozvojem a zároveň zjišťuje odpovědi na otázky týkající se nabídky a kvality vzdělávání a kvality života. Není opomenuta ani problematika diskriminace a kvalita zdravotní péče.

Dotazníkové šetření bude probíhat do 28. 2. 2009.

Dotazník, prosím, vyplňte celý. Je třeba číst pozorně, u některých otázek lze zaškrtnout více odpovědí, nebo vpsat vlastní odpověď. Dotazník je anonymní a bude použit pouze pro účely bakalářské práce.

Předem děkuji za pravdivé vyplnění dotazníku.

1) Ve kterém okrese žijete?

- Pardubice Ústí nad Orlicí Chrudim Svitavy

2) Kolik obyvatel žije ve Vaší obci?

- do 500 500 - 1.000 1.000 - 5.000 5.000 a více

3) Vaše povolání?

- Učeň/studující Městský/státní zaměstnanec Zaměstnanec v soukromé firmě
 Osoba samostatně výdělečně činná Nezaměstnaný/á Ostatní

4) Dojíždíte za prací do jiné obce?

- Ano, pomocí dopravního prostředku
 Osobní automobil Vlák Autobus
 Ne, pracuji v obci

5) Poskytuje Vám zaměstnavatel možnost zvýšení Vaší kvalifikace?

- Ano
 Kurzy Školení Přednášky

Jiné:

Ne

6) Jaké pracovní příležitosti jsou ve Vaší obci?

- Chemie a potravinářství Průmysl Zemědělství Zdravotnictví IT
 Administrativa Ostatní

- 7) Které školy se nachází ve Vaší obci?
 Mateřská škola Základní škola Střední škola
- 8) Nachází se ve Vaší obci?
 Kino Divadlo Knihovna Muzeum Galerie Pošta
 Obvodní oddělení Policie ČR
- 9) Máte možnost ve Vaší obci navštívit?
 Plavecký bazén Fotbalový stadion Zimní stadion Atletický stadion Dětské hřiště
 Jiné:
- 10) Pořádá Vaše obec kulturní akce?
 Plesy Výstavy Besedy Koncerty
 Jiné:
- 11) Existuje ve Vaší obci místo přístupné široké veřejnosti s možností připojení k internetu?
(internetová kavárna, obecní úřad, knihovna...)
 Ano Ne
- 12) Která zdravotní péče je ve Vaší obci dostupná?
 Obvodní lékař Pohotovost Oční Stomatologie Gynekologie
 Jiná:
- 13) Na jaké úrovni využívá Vaše obec granty na projekty pro zlepšení kvality života ve Vaší obci?
 Krajské Národní Evropské Unie
- 14) Jste spokojeni s dostupností zdravotní péče.
 Ano Ne
- 15) Je ve Vaší obci dostupná komplexní péče o seniory?
 Ano Ne
- 16) Zkvalitňuje a rozvíjí Vaše obec bezbariérové přístupy pro občany s postižením?
 Ano Ne
- 17) Jakým způsobem se nejčastěji dozvídáte o plánovaných změnách a dění v obci?
 Úřední deska obecního úřadu Místní rozhlas Webové stránky obce Regionální tisk
 Jiné:
- 18) Nachází se ve Vaší obci sběrná místa na tříděný odpad?
 Ano Ne
- 19) Jste spokojeni s životním prostředím v obci?
 Ano Ne
- 20) Sledujete ekonomické dění v České Republice? (HDP, inflace, nezaměstnanost,...)
 Ano Ne

21) Probíhá ve Vaší obci bytová výstavba? (rodinné domy, činžovní domy, ...)

- Ano Ne

22) Dochází ve Vaší obci k modernizaci stávajících bytových jednotek?

- Ano

- Plastová okna Zateplení domu Rekonstrukce fasády
 Rekonstrukce střechy

- Ne

23) Jaké je Vaše pohlaví?

- Muž Žena

24) Do jaké věkové skupiny patříte?

- 15 - 26 let 27 - 40 let 41 - 65 let 66 a více let

25) Jaké je Vaše dosažené vzdělání?

- Základní Střední Vyšší odborné Vysokoškolské

Příloha 2. Hypotézy

Všechny tři hypotézy byly testované testem nezávislosti. Hladina významnosti byla zvolena na hodnotu 0,05.

Testovací kritérium má tvar:

$$\chi = \sum_{i=1}^r \sum_{j=1}^s \frac{\left(n_{ij} - \frac{n_{i \cdot} \cdot n_{\cdot j}}{n}\right)^2}{\frac{n_{i \cdot} \cdot n_{\cdot j}}{n}} \quad (1)$$

χ	- hodnota testovacího kritéria
r	- počet hodnot, kterých nabývá veličina X
s	- počet hodnot, kterých nabývá veličina Y
i, j	- rozsah hodnot, kterého nabývají náhodné veličiny X a Y
$n_{i \cdot}$	- marginální četnost náhodné veličiny X
$n_{\cdot j}$	- marginální četnost náhodné veličiny Y
n_{ij}	- počet hodnot, které jsou rovny dvojici (x_i, y_j)
n	- součet marginálních četností

Kritická hranice:

$$\chi_{\alpha, (r-1) \cdot (s-1)}^2 \quad (2)$$

χ^2	- hodnota kritické hranice
α	- hladina významnosti,
$(r-1) \cdot (s-1)$	- stupně volnosti,
r	- počet hodnot, kterých nabývá náhodná veličina X
s	- počet hodnot, kterých nabývá náhodná veličiny Y

Kritická oblast:

$$W = \{x : x > \chi_{\alpha, (r-1)*(s-1)}^2\} \quad (3)$$

W	- kritická oblast
χ	- hodnota testovacího kritéria,
α	- hladina významnosti,
$(r - 1) * (s - 1)$	- stupně volnosti,
r	- počet hodnot, kterých nabývá náhodná veličina X
s	- počet hodnot, kterých nabývá náhodná veličina Y

Testuji, zda je sledování ekonomického dění v ČR závislé na stupni dosaženého vzdělání. Kde náhodnou veličinou X je sledovanost ekonomického dění v ČR a stupeň dosaženého vzdělání je náhodnou veličinou Y. Nulová hypotéza definuje, že náhodné veličiny X a Y jsou nezávislé a hypotéza alternativní říká, že náhodné veličiny X a Y nejsou nezávislé.

Nejdříve je nutný výpočet marginálních četností, viz tabulka 19.

Tabulka 19: Marginální četnosti, zdroj: [vlastní]

Dosažené vzdělání	Sleduje ekonomické dění v ČR		Součet $n_{i.}$
	ANO	NE	
základní	5	0	5
střední	88	24	112
vyšší odborné	32	9	41
vysokoškolské	32	10	42
Součet $n_{.j}$	157	43	200

Poté se vypočítají teoretické četnosti, které jsou zobrazeny v tabulce 20.

Tabulka 20: Teoretické četnosti, zdroj:[vlastní]

$(n_{i.} * n_{.j}) / n$	Sleduje ekonomické dění v ČR	
	ANO	NE
základní	3,925	1,075
střední	87,92	24,08
vyšší odborné	32,185	8,815
vysokoškolské	32,97	9,03

Předposledním krokem je výpočet hodnot pro jednotlivé dvojice indexů i, j viz tabulka 21 a nakonec tyto hodnoty sečíst. Takto jsme získali hodnotu testovacího kritéria.

Tabulka 21: Hodnoty pro dvojice indexů i, j , zdroj:[vlastní]

$[n - ((n_i \cdot n_j) / n)]^2 / (n_i \cdot n_j) / n$	Sleduje ekonomické dění v ČR	
	ANO	NE
základní	0,294426752	1,075
střední	0,000072793	0,000265781
vyšší odborné	0,001063384	0,003882587
vysokoškolské	0,028538065	0,104197121

Testovací kritérium: $\chi = 1,507446$

Kritická hranice: $\chi_{0,05;3}^2 = 7,81473$

Kritická oblast: $W = \{\chi : 1,507446 < 7,81473\}$

Jelikož testovací kritérium je menší než kritická hranice a tudíž padlo do oblasti přípustných hodnot, hypotézu H_0 nezamítáme. Můžeme říci, že nebyl prokázán vztah mezi stupněm dosaženého vzdělání a sledovaností ekonomického dění.

Druhá hypotéza zkoumá, zda je ovlivněna bytová výstavba velikostí obce viz tabulka 22. Kde náhodnou veličinou X je bytová výstavba a velikost obce je náhodnou veličinou Y .

Nulová hypotéza definuje, že náhodné veličiny X a Y jsou nezávislé a hypotéza alternativní říká, že náhodné veličiny X a Y nejsou nezávislé.

Tabulka 22: Vstupní data a marginální četnosti, zdroj: [vlastní]

Velikost obce	Bytová výstavba v obci		Součet $n_{i.}$
	ANO	NE	
do 500 obyvatel	18	31	49
500 - 1000 obyvatel	26	30	56
1000 - 5000 obyvatel	48	18	66
5000 a více obyvatel	29	0	29
Součet $n_{.j}$	121	79	200

Testovací kritérium: $\chi = 39,28346$

Kritická hranice: $\chi_{0,05;3}^2 = 7,81473$

Kritická oblast: $W = \{\chi : 39,28346 > 7,81473\}$

Jelikož testovací kritérium je větší než kritická hranice a tudíž padlo do kritické oblasti, hypotézu H_0 zamítáme. Můžeme tedy říci, že byl prokázán vztah mezi modernizací bytových jednotek a okresem.

Třetí hypotéza zjišťuje, zda je ovlivněna modernizace bytových jednotek okresem viz tabulka 23. Kde náhodnou veličinou X je modernizace bytových jednotek a okres je náhodnou veličinou Y .

Nulová hypotéza definuje, že náhodné veličiny X a Y jsou nezávislé a hypotéza alternativní říká, že náhodné veličiny X a Y nejsou nezávislé.

Tabulka 23: Vstupní data a marginální četnosti, zdroj: [vlastní]

Okres	Modernizace bytových jednotek					Součet $n_{i.}$
	plastová okna	zateplení domu	rekonstrukce fasády	rekonstrukce střechy	žádná	
Pardubice	74	56	51	65	0	246
Ústí nad Orlicí	46	32	28	40	2	148
Chrudim	46	32	23	40	0	141
Svitavy	31	22	17	26	0	96
Součet $n_{.j}$	197	142	119	171	2	631

Testovací kritérium: $\chi = 1,431434$

Kritická hranice: $\chi_{0,05;9}^2 = 16,9190$

Kritická oblast: $W = \{ \chi : 1,431434 < 16,9190 \}$

Jelikož testovací kritérium je menší než kritická hranice a tudíž padlo do oblasti přípustných hodnot, hypotézu H_0 nezamítáme. Můžeme říci, že nebyl prokázán vztah mezi modernizací bytových jednotek a okresem.

Příloha 3. Tabulka k datové matici

Tabulka 24: Tabulka k datové matici, zdroj: [vlastní]

ATRIBUT	POPIS ATRIBUTU	TYP ATRIBUTU	HODNOTY ATRIBUTU	ABSOLUTNÍ ČETNOST		RELATIVNÍ ČETNOST v [%]	
				1	0	1	0
OT.1a	Pardubice	Binární	{0,1}	75	125	0,375	0,625
OT.1b	Ústí nad Orlicí	Binární	{0,1}	48	152	0,24	0,76
OT.1c	Chrudim	Binární	{0,1}	46	154	0,23	0,77
OT.1d	Svitavy	Binární	{0,1}	31	169	0,155	0,845
OT.2a	do 500	Binární	{0,1}	49	151	0,245	0,755
OT.2b	500 - 1000	Binární	{0,1}	56	144	0,28	0,72
OT.2c	1000 - 5000	Binární	{0,1}	66	134	0,33	0,67
OT.2d	5000 a více	Binární	{0,1}	29	171	0,145	0,855
OT.3a	Učeň/studující	Binární	{0,1}	33	167	0,165	0,835
OT.3b	Městský/státní zaměstnanec	Binární	{0,1}	76	124	0,38	0,62
OT.3c	Zaměstnanec v soukromé firmě	Binární	{0,1}	52	148	0,26	0,74
OT.3d	OSVČ	Binární	{0,1}	31	169	0,155	0,845
OT.3e	Nezaměstnaný/á	Binární	{0,1}	0	200	0	1
OT.3f	Ostatní	Binární	{0,1}	8	192	0,04	0,96
OT.4a	Osobní automobil	Binární	{0,1}	47	153	0,235	0,765
OT.4b	Vlak	Binární	{0,1}	87	113	0,435	0,565
OT.4c	Autobus	Binární	{0,1}	62	138	0,31	0,69
OT.4d	Žádný	Binární	{0,1}	45	155	0,225	0,775
OT.5a	Kurzy	Binární	{0,1}	91	109	0,455	0,545
OT.5b	Školení	Binární	{0,1}	118	82	0,59	0,41
OT.5c	Přednášky	Binární	{0,1}	104	96	0,52	0,48
OT.5d	Žádné	Binární	{0,1}	20	180	0,1	0,9
OT.6a	Chemie a potravinářství	Binární	{0,1}	16	184	0,08	0,92
OT.6b	Průmysl	Binární	{0,1}	125	75	0,625	0,375
OT.6c	Zemědělství	Binární	{0,1}	106	94	0,53	0,47
OT.6d	Zdravotnictví	Binární	{0,1}	40	160	0,2	0,8
OT.6e	IT	Binární	{0,1}	26	174	0,13	0,87
OT.6f	Administrativa	Binární	{0,1}	64	136	0,32	0,68
OT.6g	Ostatní	Binární	{0,1}	96	104	0,48	0,52
OT.7a	Mateřská škola	Binární	{0,1}	145	55	0,725	0,275
OT.7b	Základní škola	Binární	{0,1}	147	53	0,735	0,265

ATRIBUT	POPIS ATRIBUTU	TYP ATRIBUTU	HODNOTY ATRIBUTU	ABSOLUTNÍ ČETNOST		RELATIVNÍ ČETNOST v [%]	
				1	0	1	0
OT.7c	Střední škola	Binární	{0,1}	31	169	0,155	0,845
OT.7d	Žádná	Binární	{0,1}	26	174	0,13	0,87
OT.8a	Kino	Binární	{0,1}	56	144	0,28	0,72
OT.8b	Divadlo	Binární	{0,1}	50	150	0,25	0,75
OT.8c	Knihovna	Binární	{0,1}	166	34	0,83	0,17
OT.8d	Muzeum	Binární	{0,1}	50	150	0,25	0,75
OT.8e	Galerie	Binární	{0,1}	55	145	0,275	0,725
OT.8f	Pošta	Binární	{0,1}	162	38	0,81	0,19
OT.8g	Obvodní oddělení policie ČR	Binární	{0,1}	51	149	0,255	0,745
OT.8h	Žádný	Binární	{0,1}	4	196	0,02	0,98
OT.9a	Plavecký bazén	Binární	{0,1}	36	164	0,18	0,82
OT.9b	Fotbalový stadion	Binární	{0,1}	146	54	0,73	0,27
OT.9c	Zimní stadion	Binární	{0,1}	18	182	0,09	0,91
OT.9d	Atletický stadion	Binární	{0,1}	30	170	0,15	0,85
OT.9e	Dětské hřiště	Binární	{0,1}	160	40	0,8	0,2
OT.9f	Žádné	Binární	{0,1}	19	181	0,095	0,905
OT.10a	Plesy	Binární	{0,1}	146	54	0,73	0,27
OT.10b	Výstavy	Binární	{0,1}	112	88	0,56	0,44
OT.10c	Besedy	Binární	{0,1}	127	73	0,635	0,365
OT.10e	Koncerty	Binární	{0,1}	120	80	0,6	0,4
OT.10d	Žádné	Binární	{0,1}	3	197	0,015	0,985
OT. 11	Místo s přístupností k internetu	Binární	{0,1}	178	22	0,89	0,11
OT.12a	Obvodní lékař	Binární	{0,1}	53	147	0,265	0,735
OT.12b	Pohotovost	Binární	{0,1}	0	200	0	1
OT.12c	Oční lékař	Binární	{0,1}	13	187	0,065	0,935
OT.12d	Stomatologie	Binární	{0,1}	41	159	0,205	0,795
OT.12e	Gynekologie	Binární	{0,1}	31	169	0,155	0,845
OT.12f	Žádné	Binární	{0,1}	132	68	0,66	0,34
OT.13a	Krajské	Binární	{0,1}	139	61	0,695	0,305
OT.13b	Národní	Binární	{0,1}	18	182	0,09	0,91
OT.13c	Evropské unie	Binární	{0,1}	41	159	0,205	0,795
OT.13d	Žádné	Binární	{0,1}	2	198	0,01	0,99
OT. 14	Spokojenost s dostupností zdravotní péče	Binární	{0,1}	70	130	0,35	0,65
OT. 15	Dostupnost komplexní péče o seniory	Binární	{0,1}	90	110	0,45	0,55

ATRIBUT	POPIS ATRIBUTU	TYP ATRIBUTU	HODNOTY ATRIBUTU	ABSOLUTNÍ ČETNOST		RELATIVNÍ ČETNOST v [%]	
				1	0	1	0
OT. 16	Rozvoj bezbariérových přístupů	Binární	{0,1}	145	55	0,725	0,275
OT.17a	Úřední deska obecního úřadu	Binární	{0,1}	53	147	0,265	0,735
OT.17b	Místní rozhlas	Binární	{0,1}	24	176	0,12	0,88
OT.17c	Webové stránky	Binární	{0,1}	55	145	0,275	0,725
OT.17d	Regionální tisk	Binární	{0,1}	35	165	0,175	0,825
OT.17e	Žádná	Binární	{0,1}	1	199	0,005	0,995
OT. 18	Sběrná místa na tříděný odpad	Binární	{0,1}	161	39	0,805	0,195
OT. 19	Spokojenost s životním prostředím	Binární	{0,1}	156	44	0,78	0,22
OT. 20	Sledovanost ekonomického dění	Binární	{0,1}	158	42	0,79	0,21
OT. 21	Bytový výstavba	Binární	{0,1}	121	79	0,605	0,395
OT.22a	Plastová okna	Binární	{0,1}	196	4	0,98	0,02
OT.22b	Zateplení domu	Binární	{0,1}	142	58	0,71	0,29
OT.22c	Rekonstrukce fasády	Binární	{0,1}	119	81	0,595	0,405
OT.22d	Rekonstrukce střechy	Binární	{0,1}	171	29	0,855	0,145
OT.22e	Žádná	Binární	{0,1}	2	198	0,01	0,99
OT. 23	Pohlaví	Binární	{0,1}	100	100	0,5	0,5
OT.24a	15 - 26 let	Binární	{0,1}	58	142	0,29	0,71
OT.24b	27 - 40 let	Binární	{0,1}	61	139	0,305	0,695
OT.24c	41 - 65 let	Binární	{0,1}	75	125	0,375	0,625
OT.24d	66 a více let	Binární	{0,1}	6	194	0,03	0,97
OT.25a	Základní vzdělání	Binární	{0,1}	5	195	0,025	0,975
OT.25b	Střední vzdělání	Binární	{0,1}	112	88	0,56	0,44
OT.25c	Vyšší odborné vzdělání	Binární	{0,1}	41	159	0,205	0,795
OT.25d	Vysokoškolské vzdělání	Binární	{0,1}	42	158	0,21	0,79